

AANWEZIG

Voorzitter

Mevr. M. Alberts

ter kennisname aan

raadsleden en fractieassistenten:

mevr. F. van Amerongen

De heer A. van den Berg

Mevr. M. ten Brummelaar (f.a.)

De heer D. van Dam (f.a.)

de heer M. Ezinga

mevr. I. Jansen (f.a.)

mevr. N. Kistemaker

Mevr. A. Koegler

Mevr. H. van der Kooij

mevr. M. Koopman

de heer G. Kruger

mevr. R. de Man

Mevr. B. Niesen (f.a.)

Mevr. W. Van Nunen

Mevrouw M. Pelzer

De heer M. van Reijen (f.a.)

Mevr. J. Schröter

De heer C. Sleddering

De heer R. Veerman

Mevr. E. Woudstra

Portefeuillehouders:

wethouder mevr. Besteman

wethouder mevr. Bentvelzen

wethouder de heer Lugthart

Forumgriffier:

Mevr. P.E. van Santen

Betreft

Openbaar verslag Forum Samenleving d.d. 1 december 2020

Datum: december 2020

1. Opening

De voorzitter: opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen welkom.

2. Algemeen spreekrecht inwoners

De heer Van Overbeek krijgt het woord binnen het spreekrecht van inwoners.

De heer Van Overbeek: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter mijn inspreketoog in de raadsvergadering van 3 november is bij mede Rijswijker niet zonder reactie naar mij toe gebleven. Natuurlijk wel bij uw raad. Want gegeven de onderwerpen in mijn betoog, bevestigde uw raad met haar zwijgen opnieuw er niet te zijn om inwoners te vertegenwoordigen, er niet te zijn om bestuur kritisch te volgen en er niet te zijn om initiatieven te nemen. Maar ook al vindt uw raad het inspreken door burgers een zinloze zaak, het effect ervan is ten minste dat meerdere inwoners kennismaken van uw herhaald wegstijgen, van uw herhaald zijgend akkoord gaan, met het bewust niet toepassen van voorgeschreven procedures en van uw herhaald getoonde minachting van inwoners die betrokkenheid aan de dag leggen. Vandaag mag ik hier straks weer voor een deel van de 31 raadsleden inspreken terwijl mijn betoog voor de oortjes van de gehele raad is bedoeld. Een moedig jongetje en een meisje onder u dat in deze vergadering de politieke moed heeft om op persoonlijke titel een eigen, ondersteunend fundament te leggen onder mij geagendeerde brief. Want voorzitter, in de raadsvergadering van 3 november viel er een ijzige stilte na mijn inspreken. Het was alsof er 31 backbenchers in de zaal zaten. Uiteindelijk probeerde een van uw raadsleden nog enigszins uw collectieve imago te redden door de Trumpiaanse trukendoos open te trekken. Natuurlijk niet door inhoudelijk op mijn betoog te reageren, want dat staat verre van de raad, maar door een sluw procedurevoorstel, namelijk om mijn brief van 6 oktober met de door 47 mede Rijswijkers ondersteund verzoek mee te nemen naar de vertrouwenscommissie. Een misleidend voorstel dat er uitsluitend op gericht was mijn brief via de vertrouwelijkheid die binnen de commissie heerst naar

de papierversnipperaars te leiden. De vertrouwenscommissie heeft inmiddels een soort participatiemodel via het Rijswijks Dagblad gepubliceerd. Een model dat getuigt van een zorgwekkend werk- en denkniveau. Te meer dat een latere voorzitter van de vertrouwenscommissie al had aangegeven op zoek te gaan naar een kloof van de vorige voorzitter van de raad. Helaas weigerde de interim-voorzitter van de raad mij op 3 november de gelegenheid te geven direct te reageren. Hij maakte daarmee wel duidelijk hoe door hen de speelruimte voor inwoners beperkend wordt ingevuld. Voorzitter, op 3 november gaf ik al aan dat het jaar 2020 om meerdere redenen een bijzonder jaar is. Op 20 januari vond de Auschwitz memorial plaats en bij die gelegenheid sprak een oud-gevangene. Oud in jaren maar helder van geest. Hij wilde met opzet niet in gaan op de misdaden die hadden plaatsgevonden. Nee, hij wilde een Auschwitz geboren levenshouding aanrijken aan jongere generaties. Hij noemde dit het elfde gebod en dat luidde: hoedt u voor onverschilligheid, hoedt u voor onverschilligheid in de vorm van weggijken, van niet handelen, van het niet nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid, van minachting uitspreken jegens anderen. Dit alles zien we, terugkijkend, nadrukkelijk in Rijswijk aanwezig. Want de Rijswijkse raad mist zijn mensen als de heer Omtzigt en mevrouw Leyten. Mensen die niet onverschillig blijven bij geconstateerd of vermoed onrecht. Mijn open brief met 17 kritische vragen over het functioneren van uw voormalige voorzitter en van uw voltallige raad wordt eerst door u allen weggemoffeld en vervolgens na kritische opmerkingen van de Nationale ombudsman daarover, wordt mijn brief door de toenmalige voorzitters namens de voltallige raad afgedaan met de mededeling: we hebben geen behoefte op uw open brief te reageren. Ook constateert de Nationale ombudsman dat procedures met voeten werden getreden door uw toenmalige voorzitter. Uw raad onderneemt geen enkele actie als ik uw raad daar schriftelijk en mondeling over informeer. Tenslotte is daar nog de van absolute minachting getuigende opmerking van een van uw raadsleden in mijn richting. Een opmerking die opnieuw door de voorzitter en de voltallige raad met zwijgen wordt ondersteund. Dat is het pijnlijke beeld dat mij rest van het bestuurlijk en politiek functioneren in Rijswijk in 2020.

Voorzitter, het democratisch systeem staat of valt bij de geloofwaardigheid van de woorden die de voorzitter en de raad spreken. Staat of valt met de argumenten die uw voorzitter en de raad hanteren. Staat of valt met een op correcte wijze uitvoer geven aan bestaande procedures. Staat of valt met het correct en tijdig communiceren. Voorzitter, ik ben geen doemdenker en ik hoop dat ook niet te worden. Maar ik constateer dat uw voormalige voorzitter en uw raad zich in 2020 het elfde gebod niet hebben eigen gemaakt. Ik hecht sterk aan een bestuur en een raad die zich gegrondvest weten op wetten en regels en niet op mensen. Niemand staat boven de regels die wij met elkaar hebben afgesproken.

De voorzitter: dankt de heer Van Overbeek voor zijn inspraak en constateert dat er geen vragen zijn vanuit het Forum aan de inspreker.

3. Lijst van Ingekomen stukken

De voorzitter: inventariseert of er nog procedurevoorstellen zijn in het kader van wijze van afdoening informatiebrieven of raadsadressen.

De heer Kruger (BVR): heeft een kleine vraag.

De voorzitter: Alhoewel vragen voor 12 uur vandaag hadden moeten worden ingediend, volgens de recent aangepaste forumregeling, krijgt de heer Kruger gelegenheid tot zijn vraag in het vragenuur.

De heer Sleddering (VVD): vraagt de wethouder naar aanleiding van de brief over de brief over de voetbalclub Vredenburg of het forum zo snel mogelijk een overzichtje kan krijgen van hoe de sportclubs in Rijswijk ervoor staan? En of dan meer clubs die zo'n hoge rekening hebben openstaan bij de gemeente? Daar hoeft ik niet een heel debat over te voeren maar ik wil die informatie graag hebben.

Wethouder Lugthart: **Zegt dit overzicht n.a.v. IB 157 toe.**

De voorzitter: **de wijze van afdoening wordt ongewijzigd vastgesteld.**

4. Vaststelling agenda

De voorzitter: **De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.**

5. Mededelingen college

De voorzitter: Er zijn geen mededelingen vanuit het college.

6. Terugkoppeling Gemeenschappelijke Regelingen o.a. jeugdzorg

De voorzitter: Mevrouw Koopman krijgt het woord in het kader van terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen.

Mevrouw Koopman (D66): Ja, dat is denk ik ook een terugkoppeling voor de H10 jeugd ook. Afgelopen donderdag, of woensdag, donderdag is er een regiobijeenkomst geweest over de visie Jeugdzorg. Waarin Rijswijk goed vertegenwoordigd was. Waar we voor het eerst met de raadsleden uit de andere gemeentes binnen de H10 hebben nagedacht over de toekomstige, nieuwe jeugdvisie voor de regio. In het kader van de week van de transformatie. Vorige week zijn er ook wethouders met kinderen, jongeren en met zorgverleners ook over hetzelfde onderwerp gesproken. Daar komen we ongetwijfeld snel weer op terug. Ik wilde misschien voor dit punt doen we meestal ook de IB's die over Jeugdzorg gaan bij dit punt. Of wil u die vragen aan het einde meenemen? Had ik even net moeten benoemen misschien.

De voorzitter: Ja, er zijn slechts enkele vragen ingediend en die zullen we gewoon bij het vragenuur behandelen. Dus zijn er verder nog terugkoppelingen? Zo nee, dan gaan we door naar het overzicht van toezeggingen en moties.

7. Overzicht toezeggingen en moties

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende agendapunt, dat is het overzicht van toezeggingen en moties. Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, ik zie het CDA niet haar hand opsteken. Daarom wil ik graag de toezegging die het CDA heeft gevraagd rondom de benchmark brede impuls gelden, nog eens onder de aandacht brengen van de wethouder. Toezegging in juni en ik wil graag dan namens het CDA ook en wij hadden daar toen ook een behoefte aan, vragen wanneer die benchmark komt? Mag ik eerst een antwoord dan op die vraag?

Wethouder Besteman: We zijn nog bezig met die benchmark dus ik zou zeggen, mevrouw Van Nunen, en ook tegen het CDA, dat we die begin volgend jaar met uw raad delen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, u had nog een opmerking.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, dat was een toezegging aan mijn eigen fractie. Dat is om te komen met een evaluatie laaggeletterdheid. Ik heb van de wethouder inmiddels wel een overzicht gekregen van aantallen deelnemers die aan verschillende taalprogramma's meedoen waarbij er onder andere een activiteit bij staan die we wegbezuinigd hebben, namelijk taalcafé, wat goed liep, zag ik. Dus daar dank voor, voor die informatie dat we iets hebben wegbezuinigd waar veel deelnemers voor waren. Maar ik heb ook graag een effectiviteitsevaluatie van laaggeletterdheid die toegezegd is. Dus in de toezegging staat voorstel afvoeren. Nou, ten delen. Ik heb het over pagina 15 en dat loopt door op pagina 16. Het actieplan dat zullen we ongetwijfeld krijgen maar ik wil graag een evaluatie zien van laaggeletterdheid want ik begreep ook diverse andere bronnen dat bijvoorbeeld de laaggeletterdheid onder jongvolwassenen, dan bedoel ik de groep tot 27 jaar, best zorgwekkend is hier in Rijswijk. Dus ik hoor graag wanneer we die evaluatie krijgen, voorzitter. Dank u.

Wethouder Besteman: ik wil daar wel even op reageren. De cijfers die er zijn, zijn nu met uw raad gedeeld. Het actieplan komt begin volgend jaar dus ik ga er van uit dat dat dan soelaas biedt ook voor de vraag die mevrouw Van Nunen heeft.

De voorzitter: Dus dan blijft deze toezegging niet op afvoeren maar dan blijft hij nog even staan totdat het er is.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, dit is geen antwoord op mijn verzoek. Ik vroeg om een evaluatie, ik vroeg niet om aantallen deelnemers. Ik vroeg niet om hoeveel deelnemers bij welk programma deelnemen, ik vroeg om wat we bereiken met onze actieplannen laaggeletterdheid en of we nog steeds op die 5.000 staan waar we al eerder in 2016 op gewezen hebben, we hebben ongeveer 10%

laaggeletterdheid in onze gemeente. Ik wil graag weten of we daar nog op staan, of we meer resultaat hebben geboekt, of dat we er misschien slechter voor staan. Dus daar wil ik graag een antwoord op en het antwoord van de wethouder is niet wat ik vroeg.

De voorzitter: Voordat dit een hele discussie gaat worden. Wethouder Besteman, wilt u daar nog op reageren of laten we het hierbij en dan komen er op een ander moment nog op terug?

Wethouder Besteman: Voorzitter, misschien is dat laatste inderdaad het beste. Ja, doen we.

De voorzitter: **Oké, deze toezegging blijft in ieder geval staan. Niet op afvoeren en dan gaan we door naar mevrouw De Man.**

Mevrouw De Man (OR): Dank u wel, voorzitter. **In de lijst met niet afgedane moties staat een motie van Onafhankelijk Rijswijk voor het gratis parkeren in winkelgebied uit Rijswijk ook nog steeds als een niet afgedaan maar dat is inmiddels gelukkig wel allemaal geregeld. Dus die kan eraf.**

De voorzitter: Dat staat genoteerd. Dan de heer Ezinga.

De heer Ezinga (VVD): Voorzitter, dank u wel. Ik zou de wethouder willen vragen of die met ons de informatie kan delen rondom het signaal wat wij hebben afgegeven over de journalistieke beweging Follow the money die een onderzoek uitvoert naar de Jeugdzorg en dat de raad daar ook in geïnformeerd wordt.

Wethouder Bentvelzen: **Dat kan. Ik zal dat in orde maken, de heer Ezinga.**

De voorzitter: Nou, nog weer een extra toezegging erop. Zijn er dan verder nog, vanuit het Forum, vragen of opmerkingen over de lijst van toezeggingen en moties?

8. Vaststellen Forumverslagen: 14 april 2020 22 september 2020 24 september 2020 15 oktober 2020 (S&S) 27 oktober 2020 (S&S)

Mevrouw Van Nunen (PvdA): ik heb een aanvulling op het verslag van 27 oktober. Het is een heel uitgebreid verslag, waarvoor dank, bijna woordelijk, maar er is iets vergeten te vermelden. Namelijk toen ik de opmerking maakte dat er maar een wethouder zat bij het tweede agendapunt van die avond, namelijk de halfjaar rapportage, toen antwoordde nadat de voorzitter had gezegd dit is iets van het college, toen antwoordde wethouder Keus. Die zei ik kan hier al uw vragen beantwoorden voor zover dat in mijn vermogen ligt en hij antwoordde daarnaast nog van de wethouders zijn stand-by in het stadhuis. Ik wil dat graag aan het verslag toegevoegd zien. Staat niets over in het verslag.

De voorzitter: Dat zal aan het verslag worden toegevoegd. Zijn er verder nog vanuit het Forum nog op- of aanmerkingen over de verslagen? **Zo niet, dan stellen we met de opmerking van mevrouw Van Nunen over het verslag van 27 oktober de verslagen hierbij vast.**

9. Raadsvoorstel Verordening beslistermijn schuldhulpverlening Rijswijk

Eerste termijn

De heer Van Dam (Wij.): Mag ik als eerst, bedankt. Bedankt, voorzitter. Ja, het raadsvoorstel is onderdeel van een grotere wetswijziging, de wet gemeenschappelijke schuldhulpverlening WGS, die op januari 2021 wordt ingevoerd. Dat is bekend bij ons dat Rijswijk meerdere, dat Rijswijk het financieel service punt heeft en nog andere zaken die inwoners kunnen helpen bij hun financiën. Wij vragen ons wel af in hoeverre er capaciteit is om aan de verhoogde zorgvraag op te vangen. Want hoewel het natuurlijk hartstikke positief is dat de gemeente straks meer inzicht krijgt en de inwoners beter kan helpen, betekent het ook dat er toch wat meer zorg komt en zorg verleend moet gaan worden. Ik weet dat als de drempel iets lager wordt om zorg te krijgen dat dat de gemeente ook geld gaat kosten en tijd. Dus daarom de vraag van is er meer, is er voldoende capaciteit om dit op te vangen in 2021? En denk ik ook dat een belangrijke vraag om hierbij te stellen is in hoeverre er aan vroeg signalering wordt gedaan zodat die zorg die we straks misschien moeten geven, toch wat meer kunnen opvangen daarmee. Die twee vragen, bedankt.

Mevrouw Koegler (CDA): Ja, goed om te zien dat de beslistermijn in de verordening is opgenomen. Dat geeft duidelijkheid in het proces van schuldhulpverlening aan onze inwoners. Wat het CDA betreft is snel en adequaat handelen cruciaal bij schuldhulpverlening. Na het eerste gesprek duurt het nu nog, sorry nadat er een verzoek is gedaan, moet er binnen vier weken na het indienen een gesprek plaatsvinden.

Vervolgens gaat de termijn van acht weken lopen. Dat is wel echt de maximale termijn die genoemd wordt in de AWB. In het stuk staat ook dat die acht weken echt nodig zijn om het zorgvuldig af te wegen. Toch vragen wij ons af wat nu de argumenten zijn geweest die leiden tot die beslistermijn van acht weken en of we ons als gemeente niet kunnen inspannen voor een kortere beslistermijn.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ik sluit mij aan bij voorgaande spreker. Ook inderdaad goed dat we nu uiteindelijke beslistermijn hebben, maximale beslistermijn waarbinnen het college of de gemeente moet handelen. Ik wilde alleen ook vragen wat is eigenlijk op dit moment de gemiddelde duur waarin we een aanvraag behandelen? Licht die ongeveer tot aan acht weken of zitten we daar ruim voor? Dus wat is op dit moment de lopende termijn? Dat hoor ik graag.

De heer Ezinga (VVD): Voorzitter, er zijn reeds hele goede woorden gesproken door mijn voorgangers want ook wij zaten te kijken naar de maximale beslistermijn van acht weken. We zijn op zich blij dat de termijn er is, alleen acht weken zien wij niet dermate inhoudelijk beargumenteerd dat wij het nu een goed punt vinden om te bevragen. Dank u wel.

Mevrouw Kistemaker (GL): Ook wij hadden natuurlijk opmerkingen over de acht weken termijn. Dat klinkt inderdaad al best wel lang. Ook omdat je, mensen zitten te wachten daarop. We vroegen ons af of de gemeente daarin ook niet wat meer ambitie kan tonen en gewoon kan zeggen nou wij doen dat gewoon binnen vier weken of zes weken, wat mij part? Dus daar graag ook een reactie op van de wethouder. Daarnaast staat in het raadsvoorstel ook dat er geëvalueerd gaat worden na een jaar en we willen graag weten waarop en hoe dat gaat plaatsvinden. We pleiten er ook voor om hierin niet alleen te kijken naar hoe vaak het gehaald wordt binnen die termijn en wat de gemiddelde termijn is, maar om ook te kijken naar vanuit het perspectief van de wachtenden en wat doet het met iemand om acht weken te moeten wachten op alleen een beslissing.

De heer Kruger (BVR): Dat is handig als je de laatste bent want al het gras is weggehaald. Ik had nog even willen toevoegen over de periode waarin een besluit moet worden genomen, het is mooi als het korter zou kunnen zijn, zou nog mooier zijn, maar dat mag niet ten kosten gaan van de zorgvuldigheid van de behandeling. Dat is eigenlijk het laatste wat ik had willen toevoegen.

Mevrouw Koopman (D66): Ik dacht dat ik toch vrij duidelijk mijn hand had opgestoken in het begin. De meeste vragen zijn al gesteld. Ik had een hele lijst vragen die al aan de orde zijn gekomen. Enige vraag bij dit onderdeel die eigenlijk nog niet aan de orde gekomen is, is de communicatie, hoe u eigenlijk de wijzigingen niet alleen van die termijn maar de wijzigingen van de wet zelf wat dat nu gaat betekenen voor de inwoners van Rijswijk ten opzichte van de huidige wet? Hoe dat zal worden opgepakt.

De voorzitter: Dan was daarmee de eerste termijn van het Forum voorbij. Dan gaan we door naar wethouder Bentvelzen.

Wethouder Bentvelzen: Dank voor alle vragen, ik hoop dat ik ze allemaal goed heb meegeschreven. De verordening betreft inderdaad alleen het vastleggen van de beslistermijn, zoals **mevrouw Koegler** aangeeft, geven we daarmee duidelijkheid. Daarmee hebben we de termijn ook vastgesteld op acht weken. Ja, alles wat er eerder kan, als het in vier weken of zes weken kan, dan doen we dat. Het heeft natuurlijk ook te maken met de omvang van het aantal schulden iemand heeft en met wat voor schulden diegene tot de schuldhelpverlening toe zal treden. Dus alles wat eerder dan acht weken kan dat wordt gedaan en anders dan geven we de zekerheid dat iemand binnen acht weken een antwoord heeft. **De heer Van Dam** is daar dan voldoende capaciteit voor om dat te doen? Het antwoord daarop is ja. Is heel plat maar het antwoord daarop is ja. In hoeverre doen we aan vroeg signalering? Dat is ook een vraag die u aan mij gesteld heeft. Vroeg signalering is een onderdeel van de nieuwe wet, dus daar hebben we al een enige tijd nu mee geoefend. We doen ook mee met vroeg eropaf. We hebben vanmorgen in het college raadsinformatiebrief vastgesteld over informatie omtrent schuldhelpverlening. Die is ook naar uw raad gestuurd maar ik begrijp dat u die nog niet hebt kunnen lezen. Maar daar ik u toch even op attenderen dat daar nog meer informatie staat over deze wet. **PvdA** vraagt mij de gemiddelde duur nu. Die vraag moet ik u voor nu even verschuldigd blijven maar die kan ik, die ga ik uitzoeken en daar kom ik zo snel mogelijk op terug want dat antwoord heb ik nu niet. **GroenLinks** vraagt een evaluatie waarop? Na een jaar evalueren we of dit goed gaat, zoals we bedacht hebben met elkaar, de beslistermijn van acht weken. Overschrijden

we die of komen we juist heel vaak tegen dat we binnen vier weken al klaar zijn? Dan kunnen we daarom de beslistermijn terugbrengen. Dus dat is hetgeen wat wij gaan doen en daarmee kunnen we dan ook het perspectief en de verwachtingen aan de burgers scherper krijgen. Dus dat is iets wat we gaandeweg met elkaar moeten onderzoeken. **Mevrouw Koopman**, u vraagt wat nu de betekenis is van deze nieuwe wet voor de burger en dat staat ook omschreven in diezelfde raadsinformatiebrief waar ik zojuist naar heb verwezen, die vanmorgen is vastgesteld. Maar nogmaals, ik begrijp dat u die niet, nog niet helemaal tot zich hebt kunnen nemen. Volgens mij heb ik dan alle vragen gehad, voorzitter. Als dat niet zo is, dan hoor ik dat graag in de tweede termijn.

Tweede termijn.

Mevrouw Koopman (D66): Een hele korte vraag nog. Ik denk dat, ik heb inderdaad het stuk nog niet gezien wat er, maar het lijkt mij goed om in het nieuwe jaar misschien vanuit de werkgroep sociaal domein om daar samen een presentatie zodat we ook beter inzicht hebben wat dit nu in zijn geheel gaat betekenen.

Wethouder Bentvelzen: **Ik denk dat dat altijd prima is als u daar om vraagt als werkgroep en ik hoop dat het past in de drukke agenda.**

De voorzitter: **Dan concludeer ik dat dit als akkoordstuk door kan gaan naar de raadsvergadering van 15 december.**

10. Zienswijze tweede begrotingswijziging 2020 GR GGD en VT

Eerste termijn

Mevrouw Kistemaker (GL): Ja, de GGD staat momenteel voor een zware taak. Dat lezen we ook duidelijk in de aanbiedingsbrief. We lezen er ook een hartenkreet in. De GGD werkt keihard, staat volop in de belangstelling en de publieke opinie is niet altijd mild. Daar kunnen we wel wat bij voorstellen. We vinden het daarom wel zo netjes om de zienswijze ook daarop in te gaan en om onze waardering uit te spreken voor het goede werk van de GGD en begrip voor hun situatie te tonen. GroenLinks zou daarom graag een paar zinnen daaraan wijden. Wat ons betreft wordt dat toegevoegd aan de zienswijze en verder valt ons op dat er staat: wij kunnen instemmen met de tweede begrotingswijziging. Dat staat letterlijk zo in de zienswijze. Maar dat is niet aan ons als gemeenteraad. Het AB beslist of stemt in met de begrotingswijziging en wij mogen slechts een zienswijze inleveren. Dus die zin moet er volgens mij uit.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ik sluit mij ook aan, allereerst, bij de woorden van mevrouw Kistemaker. Ik vroeg mij af, dat is naar aanleiding eigenlijk van de zienswijze, komt er nog een derde begrotingswijziging? Want we hebben dit jaar nog niet afgesloten. Hoe nemen we de kosten, ik pak hem beet, november/december nog mee? Nemen we die mee in de jaarrekening? Kan dat? Of komt er nog een derde begrotingswijziging? Dus het eigenlijk meer naar aanleiding van. Ik wil toch ook het verzoek, dat staat erin hoor, om die overheidskosten die mogelijk dubbel in rekening zijn gebracht, die wil ik toch onderschrijven en nog eens benadrukken dat we daar toch wel op de kortst mogelijke termijn ook een antwoord op krijgen van de GGD. Maar u heeft het in uw zienswijze opgenomen maar ik neem aan dat een verzoek in dit geval ook echt een ja, versterkte vorm heeft eigenlijk van we verwachten van u dat u die informatie omschrijft, van de GGD dus bedoel ik.

Mevrouw Koegler (CDA): De fractie van het CDA kan zich grotendeels vinden in de voorliggende zienswijze. Nog wel een kanttekening. In de zienswijze staat dat de positieve resultaten geboekt worden op het gebied van de bedrijfsvoering, op het gebied van personeel en wachtlijsten. Er worden natuurlijk ook positieve resultaten geboekt maar wat ons betreft nuanceren we dit iets in de zienswijze. Het aantal mensen op de wachtlijst is in Haaglanden breed weliswaar afgenomen ietsjes, maar de wachtlijsten in Rijswijk blijven onze fractie in ieder geval zorgen baren. In juli 2018 spraken we over negen gevallen, in 2019 over 17 gevallen en in juli 2020 zijn het er nog steeds 34. Dus wat ons betreft spreken we dan nog niet van positief. We zouden graag een zinssnede opnemen in de zienswijze dat we verwachten dat met de extra inspanningen en verbeterlagen in de bedrijfsvoering komend jaar gestreefd wordt naar het 100% tijdig afhandelen van de veiligheidsbeoordelingen en het verder terugdringen van de wachtlijst. Mogelijk dienen we hier bij de raadsvergadering een amendement in maar ik hoor uiteraard ook graag hoe de andere fracties hierin zitten.

De voorzitter: Zijn er nog andere fracties die een eerste termijn willen reageren? Zo nee, dan ga ik door naar wethouder Lugthart.

Wethouder Lugthart: Voorzitter, dank u wel. Hartenkreet van **GroenLinks** kan ik mij volledig bij aansluiten. Ik ben voorzitter van de GGD en ik weet, het staat er aardig onder druk. Het staat er echt enorm onder druk. Medewerkers werken zich echt op dit moment over de kop. Het is uw zienswijze, als u mij opvraagt om dat op te nemen dan zou ik dat graag doen. Ik zag een aantal mensen knikken, weinig mensen schudden dus ik denk, tenzij in tweede termijn wordt aangegeven dat dat niet de bedoeling is, dat we die kunnen opnemen. Tweede punt was ook terecht. Het AB besluit natuurlijk over de begroting en de gemeenteraad van Rijswijk geeft een zienswijze dus die zin zal ik aanpassen. Vraag van **de PvdA** is mij niet helemaal duidelijk wat mevrouw Van Nunen precies bedoelt, voorzitter. Want als gevolg van de nieuwe overheidssystematiek gaan we iets meer betalen. Zo zou je het kunnen zien. Tegelijkertijd is het eigenlijk evident dat we de afgelopen jaren te weinig hebben betaald. Dat is wat het is. Voor wat betreft de opmerkingen van **mevrouw Koegler**, dat is aan uw raad. Ik heb daar geen bezwaren tegen om dat op te nemen dus wellicht in tweede termijn als daar geen bezwaren zijn, kunnen we die ook gewoon aanpassen.

Tweede termijn

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Voorzitter, ik wijs de wethouder erop dat het in, even kijken welke alinea, de vierde alinea staat. Ik lees het even, ik citeer even. Zo worden overheidskosten mogelijk dubbel in rekening gebracht wat onwenselijk is. Wij verzoeken u dit te onderzoeken en uiterlijk 1 maart 2021 de uitkomsten hiervan bekend te maken. Daar doelde ik op en dat verzoek wil ik eigenlijk veranderen in wij verwachten dat u dit uiterlijk 1 maart 2021 bekend maakt.

Mevrouw Koegler (CDA): Dank voor de reactie van de wethouder. De wethouder gaat er inderdaad niet over. Dat doen wij als raad. Dus het is fijn dat de wethouder hem op wil nemen. Wat mij betreft doen we dat ook. Maar goed, procesmatig denk ik dat het dan toch naar de raad moet en dat ik officieel een amendement indien. Ik zie de voorzitter nee schudden.

De voorzitter: Nee, ik proef hier wel consensus binnen het Forum voor alle wijzigingen die zijn voorgesteld, misschien kan de wethouder nog wel even op de laatste wijzigingen van mevrouw Van Nunen dan reageren en dan kan het gewoon, kunnen die wijzigingen gewoon worden doorgevoerd door de wethouder en dan kan hij als akkoordstuk naar de raad. Mocht u dan toch nog iets tegenkomen waarvan u denkt van oh dat is er toch niet helemaal goed in gekomen, dan kunt u dat altijd nog in de raadsvergadering als besprekingsstuk op dat moment agenderen. Wethouder Lugthart.

Wethouder Lugthart: Met wat **mevrouw Van Nunen** aangeeft, daar kan ik absoluut mee leven. Dat moet ook niet die dubbele kosten zouden daar, ik verwacht helemaal niet dat ze erin zitten. Daar hebben we overloos over gesproken maar we doen er nog een onderzoek naar en dat krijgt u.

De voorzitter: **Oké, dus dan gaat het met een aantal wijzigingen in de tekst gaat deze zienswijze als akkoordstuk door naar de raad.**

11. Raadsvoorstel Brede welzijnsnota

Eerste termijn

Mevrouw Van der Kooij (GL): Deze brede welzijnsnota is een flinke verbetering ten opzichte van de vorige. Het stuk zit inhoudelijk ook beter in elkaar. De visie en kaders zijn duidelijker. De taak van de gemeente is beter uitgewerkt en door de doorkijk is naar de uitvoeringsagenda is de lijn duidelijker en komt het ook het integrale veel meer naar voren. De financiële paragraaf geeft meer inzicht en er is ook aandacht voor wat er al goed gaat. Het is goed om te zien dat wat we hebben besproken ook deels terugkomt in de nota. GroenLinks heeft nog wel een aantal opmerkingen en vragen over de nota en over de uitvoeringsagenda. Allereerst is op 2 november is een persbericht uitgestuurd over de brede welzijnsnota terwijl de nota toen nog niet eens naar de raad was gestuurd. Vlak daarna stond er ook in Groot Rijswijk een artikel met de titel: welzijnsnota leidt tot betere resultaten. De titel suggereert nogal wat en kan de wethouder misschien aangeven waarom het persbericht er al zo vroeg uit is gestuurd? Het integrale komt nu een stuk duidelijker

in de nota naar voren, door de coalities en de kerncoalitie en dat is hartstikke mooi. GroenLinks zou het wel mooi vinden om nog een stapje verder te gaan door in beleidsstukken een paragraaf welzijn toe te voegen zodat bij voorbaat al aan welzijn wordt gedacht. Niet alleen bij sociaal domein maar bijvoorbeeld ook bij stukken over de ruimtelijke ordening. Op deze manier heeft de gemeente proactief, dus niet alleen opdrachtgever en aanjager. Wat vindt de wethouder van dit idee? Zoals u vorige keer ook al hadden aangegeven, vinden we de doelen die geformuleerd zijn bij eenzaamheid en mantelzorg en vrijwilligerswerk nog niet zo echt duidelijk onderbouwd. Hoe zijn jullie op deze percentages gekomen? Als de percentages niet zijn bereikt, moeten we dan concluderen dat het niet heeft gewerkt? We vinden het een beetje jammer dat het alleen gaat over, met cijfers wordt gekeken terwijl er juist zoveel context bij komt kijken. Want er spelen veel externe factoren mee die bepalend zijn, zoals nu ook de Coronacrisis. Ook staan we nog niet helemaal achter het thema inclusie, dat hebben we vorige keer ook al verteld en daar is niet zo heel veel aan veranderd. Maar om te beginnen vanwege het omdenken. We hebben toen al aangegeven dat wij omdenken zien als een manier van denken en vinden het niet iets waar beleid op gemaakt moet worden. Een voorbeeld dat gegeven wordt als omdenken, is bijvoorbeeld je bent niet een probleem, je bent een mens. Is dat echt omdenken? Is dat niet sowieso een manier waarop we naar mensen moeten kijken? In sommige gevallen vind ik het ook nogal zwart-wit. Je kan het beste kijken en naar de mogelijkheden en de problemen om zo tot een goede aanpak te komen. Verder is het onderwerp inclusie vinden wij ook te weinig uitgewerkt in de nota. Wordt in de uitvoeringsagenda wel iets meer inzicht gegeven maar nog steeds zien we niet echt terug wat in de Movisie wordt gezegd. In Movisie staat namelijk dat een belangrijke randvoorwaarde voor het slagen van inclusief beleid is dat er verschillende groepen burgers bij de ontwikkeling, uitvoering en toetsing van het beleid worden betrokken. Jullie verwijzen wel naar Movisie maar volgens mij, dit komt nog niet heel erg terug in de uitvoering daarvan. Dus dat zouden we wel interessant om te weten waarom dat zo is. Verder hadden wij hier al eerder op gewezen, een jaar geleden hadden we samen met de PvdA inclusief beleid zonder uitsluiting motie ingediend, die hadden toen aangehouden dus dat lijkt me een goed idee. Dan over uitvoeringsagenda. Er staan heel mooie ideeën in de uitvoeringsagenda. Er is duidelijk goed nagedacht en met diverse organisaties en instellingen. Maar we hebben ook hier nog wel wat vragen over en hopelijk kan de wethouder die uitleggen. Er wordt steeds geschreven over ideeën en in hoeverre kan het dan, kunnen dan een uitvoeringsagenda noemen als het vooralsnog ideeën zijn? Dat is mij nog niet helemaal duidelijk. In hoeverre is het nog een idee, in hoeverre is het al uitgewerkt? Dat vind ik nog niet helemaal duidelijk in het verhaal. Het valt mij ook op dat de punten onder hoe gaan we het doen, niet altijd overeenkomen met de ideeën die daarna worden gegeven. Zoals bij inclusie is dat een groot verschil. Ook is er gekozen om een uitvoeringsagenda te maken voor 2021/2022. Het idee is dan om na twee jaar een uitvoeringsagenda te evalueren en naar aanleiding daarvan weer een nieuwe uitvoeringsagenda te maken. Maar dat lijkt ons niet echt goed voor de continuïteit. Er is toch ook wel echt een lange termijnplanning nodig. We willen toch ook een lange termijn oplossing? Nog een punt bij communicatie is dat er bij communicatie voornamelijk aandacht wordt besteed aan digitale communicatie. Juist voor deze doelgroepen lijkt mij het goed als er niet alleen digitale communicatie is, maar ook analoog. Als laatste, in de nota staat een mooi stuk over het nieuwe normaal. Hierin wordt aangegeven over de Coronacrisis dat het waarschijnlijk de eenzaamheid heeft doen toenemen en ook dat de maatschappelijke partners op een andere manier moeten gaan werken. Het heeft veel invloed natuurlijk ook op de uitvoeringsagenda, dus het lijkt mij goed om daar misschien ook een paragraaf aan toe te voegen. Dat waren mijn vragen en opmerkingen.

De heer Veerman (D66): Ook D66 is zeer tevreden over de verbeteringen die in deze nota zijn opgenomen. Een aantal punten zijn al genoemd. Ik heb er toch ook nog een aantal. De subsidieverordening gaan we binnenkort ook aanpakken en de vraag eigenlijk die ik heb voor de wethouder is: hoe kunnen we in de toekomst zeg maar de subsidieverordening die er voor ligt vanuit het welzijn, die we gaan aanpassen, gebruiken ook voor het nieuwe toekomstige welzijnsbeleid uit deze nota? Het komt nu voor dat, ik noem maar welzijn, Rijswijk 10% zou moeten bezuinigen de komende jaren, als voorbeeld. Zij moeten wel uitvoering geven binnen deze nota, hoe kunnen we dat zeg maar om de kennis en kunnen die daar aanwezig is, noem alleen al mantelzorgers, behouden zodat we daar niet mensen straks moeten ontslaan terwijl we die straks binnen de uitvoering van deze welzijnsnota weer keihard nodig hebben? Dat zou jammer zijn denk ik. Daarnaast vraag ik u of het mogelijk is of we de onderzoeken die er gedaan worden in de regio, ik zie in deze nota ook in de aanbevelingsnota dat er veel gewezen wordt naar resultaten. Dat is natuurlijk hartstikke belangrijk. Maar resultaten moet je wel kunnen meten. Wat ik in het verleden vaak ook genoemd heb, is dat wij binnen de gemeente de neiging hebben om te meten in aantallen. Ik zou graag liever meten in resultaat, oftewel in effectiviteit van het inzetten van de gelden. Die effecten kunnen

we vaak wel aflezen aan de nota's die in de regio gemaakt worden op het gebied van eenzaamheid of op het gebied van armoedebelaid. Dus ik zou graag aan de wethouder willen vragen of ze die nota's, als die voorradig zijn, met ons zou willen delen? Sorry. Daarnaast zou ik u willen vragen om de uitvoeringsagenda, hoe we daar zeg maar na een/twee jaar, hoe we daar de overdracht kunnen laten plaatsvinden? Of de wethouder dat ook met mij eens is, om te kijken of we bepaalde facetten ook niet kunnen opnemen in het welzijnsbeleid wat nu wel uitgevoerd wordt door welzijn Rijswijk? Want dat zou de volgende stap moeten zijn en kunnen zijn om te kijken hoe kunnen we dat beleid overdragen naar de instelling die het grotendeels ook uitvoert en ook de andere onderdelen die vanuit dit beleid worden aangestuurd, misschien ook aan zorgpartners of andere partijen over te dragen zodat zij degene zijn die uitvoerend de zaken ook doen en dat wij eigenlijk alleen maar nog maar hoeven te beoordelen of de doelstellingen die wij stellen als raad, of die ook gehaald gaan worden door deze uitvoerders. Als laatste heb ik dat, even kijken hoor, ja wat nog even goed is, is dat we werken naar een integraal welzijnsbeleid. Nou, we hebben in een eerdere nota van sport gezien, deze welzijnsnota, nou komt straks het sociaal domein gaan we misschien in de toekomst ook nog wel weer een nieuwe nota maken. Het is goed om te kijken hoe we dat integraal ook weer daar alle partijen, alle onderdelen, ik hoorde ook al net ruimtelijke ordening, kan ook een stuk uit de omgevingswet in de toekomst nog terecht komen die daar van invloed op zou kunnen zijn, hoe we die bij elkaar gaan voegen. Dat zou mooi zijn als het ook vanuit deze nota daar op aan kan sluiten. Dat waren mijn vragen.

Mevrouw De Man (OR): Ja, ik heb nog wel een aantal vragen met betrekking tot deze nota. Ik zie namelijk dat met betrekking tot eenzaamheid, mantelzorgers en vrijwilligerswerk enkel cijfers zijn gebruikt uit 2016. Ik vraag mij af waarom dat is? Heeft de gemeente dan in de afgelopen vier jaar verder geen onderzoek meer hiernaar gedaan? En zo nee, waarom dan eigenlijk niet? Ik vind het nogal wat om een beleid te maken op cijfers van vier jaar geleden. Er kan natuurlijk een hoop veranderd zijn, misschien ten goede, misschien ook juist niet. Dus dat is nogal wat. Ik ben heel erg benieuwd naar waarom dat allemaal is. Bij gezondheid en sport zou ik ook graag op willen nemen dat bijvoorbeeld coaches bij sportverenigingen eventueel ook kunnen fungeren als een soort buddy's. Jongeren die daar zitten die zien hun coaches natuurlijk vaak als een vertrouwenspersoon, als een vriend en het kan ontzettend goed zijn als zij een extra rol kunnen krijgen om als vertrouwenspersoon voor die jongeren te fungeren. Die mensen kunnen dan eventueel, wanneer jongeren aangeven dat ze dat zouden willen of misschien ook juist niet, aan de bel trekken als zij denken van goh dat gaat nu echt goed mis. In dat laatste geval moeten daar natuurlijk wel hele duidelijke afspraken en richtlijnen voor worden opgesteld want het is natuurlijk vertrouwelijke informatie en dat kan iemands leven beïnvloeden. Dus ik ben benieuwd hoe de wethouder daar tegenover staat. Nog een laatste puntje, in de bijlage 1 staan politieke partijen genoemd als aanwezigen bij de welzijnsbijeenkomst. Nou is dat natuurlijk verder niet zo'n probleem, alleen de ene partij staat er wel, de andere partij staat er niet en dat kan misschien als dat niet klopt weer voor frictie zorgen. Ik denk dat het voldoende is om te noemen dat verschillende raadsleden van verschillende partijen daarbij aanwezig waren en verder de genoemde partijen gewoon erbuiten laten. Dat was het tot zo ver. Dank u wel.

Mevrouw Pelzer (Wij.): Een paar korte opmerkingen. We zijn het eens met de uitgangspunten van de nota. Ik denk dat die goed zijn en goed in het document zijn verwerkt. We hebben wel nog de opmerking dat was hier wat ons betreft nog wat zwak naar voren komt en daar wil ik de wethouder om reactie vragen of een duidelijk antwoord of een toezegging op kan doen, is dat dit volgens ons bedoeld was als een soort transitiebudget. Een extra budget wat nu aan welzijn wordt uitgegeven. Met het idee om echt wat innovatieve dingen te proberen. Nou, dat zit er natuurlijk wel in met het werken met de coalities en et stimuleren van andere partijen die dan gezamenlijk dingen oppakken. Maar de vraag is of inderdaad ook wel de doelstelling is om daarmee welzijn Rijswijk een andere rol te geven en in de toekomst wellicht ook te kijken van wat werkt nu en wat werkt beter, op het moment dat het beter werkt om met kleinere partijen of verzamelingen van kleinere partijen in de stad te werken, dat dat ook daarmee doorgezet wordt. Dus daar ben ik benieuwd naar om daar nog wat meer duiding in te krijgen. Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Veerman die het heeft over meten en ik zou heel graag hierom een MKBA willen vragen. We vragen er al vaker om, je meet niet alleen in cijfers en de voorkant maar zeker ook in resultaten en nog beter maatschappelijke resultaten aan de achterkant, de maatschappelijke kosten en batenanalyse. Dit is bij uitstek het moment om daarmee van start te gaan. We weten wat we aan de voorkant er nu extra in doen, dat is die paar ton extra. Wat gaat er nu aan de achterkant dus meer opleveren? Dat sluit volgens mij ook aan bij de visie die we hebben over de investeringsbudgetten die wellicht nog op ons afkomen. Laten we nu echt kijken dat we gaan investeren in dingen die aan de

voorkant wellicht geld kosten als het aan de achterkant geld oplevert. Hier hebben we mooie casus waar we dat mee kunnen gaan aantonen. Dan zou het daarmee ook doorzetbaar kunnen zijn. Nog een punt, het laatste punt van mijn kant waarbij de heer Veerman mij ook al een beetje voor was, het integraal beleid. We hebben inderdaad in dat voor bespreken daarop gehamerd, zeker sociaal domein, het welzijnsbeleid, gezondheidszorgbeleid, dat kan voor een groot deel op elkaar, participatiebeleid trouwens ook, kan voor een groot deel op elkaar aansluiten en elkaar ook versterken. Dat vraagt wat intern, dat vraagt het integreren van beleid en dat vraagt ook het integreren van budgetten maar dat kan ook een heel grote kans zijn. Ik weet uit ervaring dat het best lastig is om budgetten tussen de kokers door samen te voegen maar ik zou daar toch toe willen oproepen om dat eens goed te gaan onderzoeken. Dus ook daar een reactie van de wethouder. Dank u wel.

De heer Ezinga (VVD): Ik zei net al tegen de wethouder: het is goed dat ik een beetje vooraan zit dan kan ik de wethouder namelijk aankijken en complimenteren met het feit dat ze haar stuk echt dermate verbeterd heeft ten opzichte van de vorige keer en daarvoor onze complimenten. Ik begrijp de vragen van mijn collega raadsleden ook en ik ben ook heel erg benieuwd naar de beantwoording daarop. Tegelijkertijd hebben wij vanuit onze fractie wel een aantal vragen, of meer duidingsvragen rondom de sturing op de uitvoeringsagenda. Er wordt wel enige tekst aan gewijd. Ik zal wat concretere duiding daarop willen van hoe gaat die sturing precies plaatsvinden? We hebben het over een termijn van twee jaar, we hebben het over legio partijen die mee gaan doen, we hebben het hier dus ook over kort cyclische activiteiten. Er wordt al in de tekst gesproken over de MKBA. Ik ben ook bekend met de MKBA en dat is ook vrij arbeidsintensief traject om een MKBA te starten. Dus dat mag niet het enige instrument zijn om na te gaan of het daadwerkelijk werkt wat we aan het doen zijn, of het baten oplevert ten opzichte van de kosten die het heeft. Dus de duiding rondom, de sturing en ook het evalueren op het hele traject, kunt u daar wat woorden aan vuil maken voor ons? Tot zo ver, van onze kant. Dank u wel.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Ook bedankt aan de wethouder en complimenten voor de verbeterde nota en vooral de toevoeging van de uitvoeringsagenda en de financiële paragraaf. Daar is GBR erg blij mee. Ik wou wel kijken naar de welzijnsnota, is toch wel te zien dat het welzijn in Rijswijk is afgenomen. Bijvoorbeeld een flinke stijging te zien in eenzaamheid. Wij vragen ons toch wel af hoe het kan dat het welzijn toch afneemt terwijl er toch wel erg veel subsidie naartoe gaat, vooral naar welzijn Rijswijk. Na het lezen van de nota vraagt GBR zich ook af in hoeverre welzijn Rijswijk wel voldoende naar wens functioneert omtrent het behalen van onze maatschappelijke doelen die wij in Rijswijk hebben opgesteld? De fractie van GBR ziet ook graag dat er wat meer verbinding wordt gelegd tussen verschillende partijen zodat alle doelgroepen worden bereikt om ook verbinding tussen vraagstukken te leggen. Zo zien we bijvoorbeeld aan de ene kant dat er meer eenzame mensen zijn, aan de andere kant is er ook een tekort aan vrijwilligers en mantelzorgers. Kunnen we deze groepen niet verbinden zodat de eenzame mensen hierin actief gaan worden als vrijwilliger? Leg die koppeling. Je hebt er niets aan als drie instanties zich met een individu bezighouden of wanneer een individu van het kastje naar de muur wordt gestuurd. We moeten samen tot een aanbod komen, het maakt niet uit wie dat levert maar zolang de Rijswijkse inwoner maar geholpen wordt. Het is al vaker genoemd door verschillende partijen en GBR heeft er ook al vaker voor gepleit, maar de MKBA, maatschappelijke kosten en batenanalyse zouden wij ook graag meer uitgewerkt in terugzien. Wij begrijpen natuurlijk dat niet wanneer een euro in het welzijnsbeleid, domein stopt dat er morgen iemand minder eenzaam is. Maar we moeten wel inzichtelijk hebben, via een MKBA kan dat, wat het uiteindelijk effect is van het geld wat erin stoppen. Dat zeggen wij niet omdat er verantwoording voor moet worden afgelegd, dat wij dat willen, maar we moeten dit doen omdat wij zeker moeten weten dat het beleid effect heeft. Anders doen we met de goede bedoelingen de verkeerde dingen en dat willen we natuurlijk niet want we willen de groep die ons het hardst nodig heeft, willen wij kunnen helpen. Dan nog een aantal punten omtrent de uitvoeringsagenda. GBR heeft moeite met een aantal instrumenten die omtrent inclusie genoemd worden. Een voorbeeld daarvan is sticker, de diversiteitsstickers. Het heeft onbedoeld, ongetwijfeld de goede bedoelingen maar wij vrezen dat het slechte uitkomsten kan veroorzaken. Natuurlijk, inclusiviteit is van groot belang en noodzakelijk, daar staan we ook helemaal achter, voorzieningen moeten toegankelijk zijn voor mensen in een rolstoel, eenzame mensen moeten bereikt worden en niemand mag worden uitgesloten, dat vooropstellend, maar BGR ziet niet de meerwaarde in van een diversiteitssticker. Wat gebeurt er bijvoorbeeld als een winkel niet deze sticker heeft? Zien mensen deze winkel dan gelijk als iemand die, of een winkel die niet om inclusie geeft? Winkeliers kunnen eigenlijk niet meer achterblijven zo. Concrete vraag aan de wethouder is dan ook of dit besproken is met het BBR of winkeliersverenigingen en hoe zij ernaar kijken? Is er überhaupt draagvlak

voor de diversiteitsstickers? Naast de diversiteitsstickers werden ook gastlessen genoemd. GBR vindt dit eigenlijk een verkeerde insteek van hoe je inclusiviteit moet aanpakken. We moeten inwoners ook sterker maken in deze samenleving. Een inclusieve samenleving is een democratisch en open samenleving waar vrijheid van meningsuiting geldt en als je daarin mee wil doen dan loop je het risico dat je tegen mensen aanloopt met andere meningen. Hoe ga je daarmee om? Het kan voorkomen dat je niet geschikt bent voor een baan dat je wordt afgewezen. Dit hoeft niet direct te maken te hebben met discriminatie of seksisme, met je huidskleur of met welk geslacht je bent, het kan ook simpelweg te maken hebben omdat je niet geschikt bent voor die baan of omdat er een betere kandidaat was en dat klinkt misschien hard, maar dat is wel hoe het werkt in de samenleving waarin we leven. Wij zijn van mening dat het ook bij inclusiviteit hoort. We zijn benieuwd hoe de wethouder dit ziet en of dit ook wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda? Tot slot nog een paar concrete vragen. Ook al genoemd door OR. Maar, waarschijnlijk zijn er geen recentere cijfers dan 2016, maar waarom zijn die er dan niet? En waarom gaan we nota's schrijven op basis van cijfers van 2016? Lijkt toch wel logisch dat bijvoorbeeld welzijn Rijswijk recentere cijfers moet hebben. In de nota wordt meermaals het nieuwe normaal genoemd, samenleving met Corona, het wordt ook in de uitvoeringsagenda af en toe benoemd, bijvoorbeeld met het in contact. Toch zijn wij van mening dat het nog een beetje te algemeen benoemd wordt van dan gaan we maar iets digitaals doen als het fysiek niet lukt. Wij zouden toch wel graag iets concreter in de uitvoeringsagenda willen zien. Tot slot, de indeling van verschillende zaken zoals eenzaamheid in Rijswijk. Als je in eerste instantie naar die cijfers kijkt, lijkt het enorm hoog. Het is natuurlijk ook enorm hoog. Maar als je er beter naar gaat kijken, zie je dat respondenten vier opties hadden en dat drie van de vier opties al direct geschaard worden onder eenzaamheid. Dus wat is de reden dat deze indeling zo gemaakt is? Geeft het niet een klein beetje een vertekend beeld? Graag hierover ook een reactie van de wethouder. Dat was het. Dank u wel.

Mevrouw Koegler (CDA): Dank aan de wethouder voor het raadsvoorstel en ook fijn dat er een doorkijk naar de uitvoeringsagenda zit. Dat maakt een hoop duidelijk. We hebben dit stuk natuurlijk al eerder besproken, toen waren er veel vragen over het hoe en de uitvoering. Ik hoor nu gelukkig hoofdzakelijk positieve reacties. Daar ben ik blij mee. Als je naar de cijfers kijkt die in de uitvoeringsagenda en de nota staan, dan is dat best confronterend om te lezen dat bijvoorbeeld 18.000 inwoners matig tot ernstig eenzaam zijn. Dan komt die Coronacrisis nog eens bovenop. Daarmee is het voor het CDA in ieder geval overduidelijk dat er werk aan de winkel is. Als we dan kijken naar de cijfers en naar het budget, dan beseffen we echt wel dat er minimaal budget beschikbaar is gesteld om een grote impuls te geven aan welzijn. Met deze minimale middelen wordt nu door de wethouder ingezet op maximaal resultaat. Maar met die impact van de Coronacrisis die daar nog eens bij komt, staan we wat ons betreft wel voor een grote uitdaging. We horen graag van de wethouder hoe zij de impact hierop ziet en ook op de te behalen doelstellingen. Ik hoor ook veel bij andere fracties meten is weten. Daar zijn wij het ook zeker mee eens. Je wil heel graag weten of het beleid wat je uitvoert of dat ook effect heeft. Die MKBA-toets waar andere fracties het over hebben, misschien kan de wethouder dat aan mij verduidelijken maar ik had begrepen dat bij de subsidieherijking dat dat meegenomen zou worden en dat het traject in januari start. Graag een toelichting van de wethouder. Nou, de nieuwe aanpak om te werken met coalities en kerncoalities daar zijn we erg blij mee. Ook omdat de kerncoalities coördineren op acties en resultaten en het ook monitoren zodat we overlap en dubbelloop voorkomen. Zeker in het verleden hebben we vaker gezien dat dezelfde inwoners bij veel activiteiten aanwezig waren en andere inwoners helemaal niet bereikt worden. Deze nieuwe aanpak voorkomt juist die overlap dus daar zijn we erg blij mee. We waren ook blij om te lezen dat 15% van de Rijswijkers nog geen vrijwilligerswerk doet maar hier wel in geïnteresseerd zijn. We vinden het dan ook belangrijk dat we deze inwoners met deze nieuwe aanpak ook echt gaan activeren. Ook het activeren van inwoners die eenzaam zijn en door hen ook vrijwilligerswerk op te laten pakken, zien we echt als een hele grote, goede stap voorwaarts. Uiteindelijk doe je vrijwilligerswerk niet alleen voor een ander, het levert je als persoon ook veel genoegdoening op en dat kan bijdragen aan het vergroten van je eigen netwerk. Daarmee voorkom je dus eenzaamheid. In het verleden zou er door welzijn Rijswijk diverse initiatieven genomen om dat vrijwilligerswerk te activeren, zoals de vrijwilligersacademie, vraag en aanbod bij elkaar brengen, maar toch leverde dat tot nu toe slechts beperkt animo op. We willen de wethouder dan ook expliciet vragen scherp te blijven op de voortgang hiervan de komende tijd. Tenslotte zien we uit naar de kerncampagnes voor de verdere uitwerking en de realisatie van de uitvoeringsagenda. We hopen dat het welzijnsniveau in Rijswijk nu echt snel naar een hoger niveau getild gaat worden want dat is wat ons betreft echt nodig.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): ik houd mij alleen bij de nieuwe punten want ik sluit mij wel aan bij wat

diverse vorige sprekers al hebben gezegd. Zeker ook wat betreft het maatschappelijk rendement. Kosten-batenanalyse en de integraliteit. Wat mij betreft, of wat onze fractie betreft is dat ook vooral zichtbaar als we ook binnen het sociaal domein, ook binnen andere domeinen die ambitie uitspreken die hier in kleine kopjes staat, maar die moet terugkomen in eigenlijk een scala van nota's of beleidsvoornemens die we nog maken. Dat hoop ik dan ook van de wethouder te horen. Dank trouwens voor dit veel beter opgebouwde stuk, dus dat vooraf. Ook nog als compliment. Ik heb nog wel een paar aanvullende vragen die nog niet gesteld zijn. Ik ben eigenlijk wel benieuwd wat de adviesraad sociaal domein er eigenlijk van, daadwerkelijk van vond? U zegt de adviesraad was geïnteresseerd en keek uit naar de uitvoeringsagenda. Nou, die hebben ze denk ik inmiddels ook gehad. Wat vonden ze daarvan? Dus graag een inhoudelijke reactie van de adviesraad van uw kant. Ik verbaasde me er eigenlijk over dat u buurthuis kamers eigenlijk ook niet in uw raadsvoorstel noemde, ik zag het in de uitvoeringsagenda, terwijl dat een van de speerpunten is van het collegeakkoord. Dat miste ik, ik zag het gelukkig terug in de uitvoeringsagenda en dan zie je ook hoeveel budget daarvoor is gereserveerd. Sowieso voor eenzaamheidsbestrijding, dat begrijp ik want dat is een omvangrijk probleem in Rijswijk. Aansluitend bij andere opmerkingen van eerdere sprekers dat we met oude cijfers hier werken. Maar goed, die zijn vast wel te actualiseren. Die buurthuis kamers, ik zou die gewoon prominent noemen in uw raadsvoorstel als het een speerpunt is in uw collegebeleid. Dus graag een reactie daarop. Buurthuis kamers worden toch niet alleen gekoppeld aan flats hoop ik, woonflats maar ook in de buurten. Ik wil daar nog graag even de bevestiging op. Ik die dat als slash he, in de buurthuis kamers, woonflats maar ik wil toch even weten hoe u dat ziet. Dan ook een beetje wat de heer Veerman zei, van ik denk niet dat dit allemaal extra budget is wat hier ook in de uitvoeringsagenda staat. Bijvoorbeeld de flatcoach die hebben we al begroot. Zo zijn er wel meer activiteiten die al in die uitvoeringsagenda staan maar wel nu budget voor gereserveerd is binnen deze brede welzijnsnota. Hoe zit dat precies? Wat is staand beleid? Wat is nieuw beleid? Hoe brengen we dat weer bij elkaar in dadelijk de uitwerking van de subsidieverordening? Daar hoor ik u ook graag over. Oh ja, u zegt bij trede 1 en 2, ja daar ben ik natuurlijk heel erg getriggerd over, iedereen moet ook meedoen met een uitkering. Heeft u dat bewust erin gezet? Iedereen is verplicht om mee te doen met een uitkering. Ik hoor graag even uw reactie daarop. Het staat er eerst heel netjes: iedereen moet kunnen meedoen. Daarna wordt die verplichting gesteld. Hoe wordt dat hier in deze welzijnsnota erin gefietst? Heel graag uw reactie daarop. Dan als laatste, u zegt we halen de overlap eruit in welzijnsactiviteiten, daar waar ze dubbel worden gedaan. Waar denkt u dan aan? Is dat ook deels weer een bezuiniging? Heeft u daar ongetwijfeld een beeld bij? Want anders zet u dat niet in uw uitvoeringsagenda. Ik hoor daar graag wat meer concrete voorbeelden van. Voorzitter, tot zo ver.

De heer Van den Berg (BVR): Bedankt voor de brede welzijnsnota. We hebben het met plezier gelezen. Het geeft wel wat vragen oproepen binnen de fractie. Een aantal vragen zijn al gesteld. Ik zal ze voor u oplezen. Het BVR mist in de welzijnsnota de inzet op het weerbaar maken van zijn burgers, bijvoorbeeld minder snel gekwetst zijn, incasservermogen vergroten en proactief handelen. Hiermee vergroot je onder andere de zelf- en samenredzaamheid. Zou aan de weerbaarheid wat meer aandacht kunnen worden besteed in de brede welzijnsnota? BVR-fractie is er erg blij met het buurthuis kamerproject, zoals mevrouw Van Nunen al zei. Sommigen van de verenigingen, is BVR ter ore gekomen en hebben we zelf ook gezien, zijn gestopt door betutteling of verplaatsing binnen de beschikbare locaties of tijd. Bijvoorbeeld de biljartverenigingen mogen overdag niet meer een borreltje nuttigen, de kaartclub moest verhuizen naar de eerste verdieping in het oude raadshuis, kan ook hiernaar gekeken worden zodat eenieder zich welkom voelt en vrij is in zijn doen en zijn laten? Er stond ook een stukje in over de inwoners van niet-westerse afkomst en daarin zijn de mannen meer eenzamer dan de vrouwen. Dit riep bij BVR de vraag op: bereiken we de vrouwelijke doelgroep wel voldoende in het gepleegde onderzoek? Zou hier wat meer specifiek op ingezet kunnen worden op de vrouwelijke doelgroep van niet-westerse afkomst? Ook stond er in het stuk, het percentage vrijwilligers onder eenzame alleenstaanden is laag. Is hier een specifieke reden voor want het is juist een doelgroep die eenzaam is en hoe kunnen we hier dan binnen de welzijnsnota wat specifiek op inzetten en hoe kunnen we deze beter bedienen en bereiken? Wat ons ook was opgevallen, waarom worden er specifieke gastlessen aangeboden op scholen over discriminaties en niet over de bredere thema's zoals verhoord in de welzijnsnota? Zijn er problemen bekend op scholen hetgeen heeft geleid tot deze aanpak? 6% van het totale budget, zijnde 25.000 euro, wordt hier specifiek ingezet en is wat BVR betreft niet passend en kan binnen de brede welzijnsnota beter worden ingezet op andere beleidsterreinen zoals eenzaamheid werving vrijwilligers, welzijnsactiviteiten en verenigingsleven. De kerstafette, waarom is de keuze gemaakt om deze uit te breiden? Niet iedereen die eenzaam is, leeft in armoede. Sommige vermogende mensen zijn ook eenzaam. Waarom bekostigen we dit via de gemeente?

Faciliteren van een kerstafette en het uitbrengen ervan is prima maar waarom moeten we dit ook financieren? Het was door Wij al aangekaart, is dit een transitiebudget? Wat gaat er nu wezenlijk veranderen aan het welzijn in Rijswijk? Zijn er ook kostenbesparingen in of komt dit budget gewoon boven op de budgetten die welzijn Rijswijk al sinds jaar en dag heeft? Ook door Floor van Gemeente Belangen is al opgemerkt dat het stickerkeurmerk voor winkels niet wenselijk is. Ook in de ogen van BVR echt onnodig en onwenselijk. Iedere burger moet wat ons betreft overal welkom zijn en we moeten die niet extra groot maken met keurmerken en dergelijke. Als er dan een winkelier is die zo'n keurmerk niet heeft, staan er binnen de kortste keren activisten voor de deur en dat willen we denk ik in de gemeente Rijswijk niet. We waren ook zeer benieuwd naar de mantelkoffer, wat daar nou in zit voor 30.000 euro. Dus als u daarop zou kunnen antwoorden? Welzijn Rijswijk heeft het eigenlijk al een stuk in portefeuille en in hoeverre zou welzijn Rijswijk hier ook initiatief om inplooiën in plaats van de gemeente? Dat waren de vragen van BVR.

De voorzitter: Dan tot zo ver de eerste termijn van het Forum. Dan gaan we door naar wethouder Besteman, gaat uw gang.

Wethouder Besteman: Dank ook aan de raad voor alle mooie woorden en complimenten. Fijn ook dat u zo constructief heeft meegedacht. Ik kan niet anders zeggen dan dat de nota er echt beter van is geworden. Dus daar wil ik mijn oprechte dank voor uitspreken. Ik denk ook dat het moment nu beter is om deze nota te bespreken omdat we nu ook meer inzicht hebben in de gevolgen die de Coronacrisis natuurlijk heeft op mensen en op de samenleving. Dus dat hebben we nu denk ik beter mee kunnen nemen dan dat we voorheen hebben gedaan. Als ik uw raad zo goed beluister, voorzitter, dan hoor ik wel brede consensus over de kaders en de uitgangspunten en de opzet van de nota. Dus ik denk dat dat heel erg goed is en fijn om vanuit verder te werken. Ik heb ook nog een aantal vragen genoteerd. Ik probeer die even in eerste termijn allemaal af te handelen. Ik heb flink meegeschreven. Ik moet zeggen, het beleid en, of laat ik maar beginnen bij de volgorde van de fracties. Dat is misschien het allerhandigst. Dan begin ik bij mevrouw **Van der Kooij van GroenLinks**. Zij geeft aan, nou inderdaad het kader en de uitgangspunten zijn helder en flink verbeterd. Mooi, dat is heel erg fijn om te horen. Zij heeft nog een opmerking gemaakt over een bericht in de Groot Rijswijk. Ik moet u zeggen dat de nota natuurlijk nog niet is geëvalueerd, zoals dat misschien overkwam door de titel in dat bericht. Overigens niet in het persbericht zelf stond. Maar ik kan u wel zeggen dat als je bezig bent met een proces om te komen tot beleid samen met al die partners in de stad, die vreselijk veel inzet en constructiviteit hebben laten zien, dan leidt dat toch ook al tot bewegingen en hele mooie verbindingen die al zo ontstaan tijdens zo'n proces. Een daarvan heb ik dacht ik ook bij de begrotingsraad genoemd, vind ik zelf een hele mooie, te verbinden tussen welzijn Rijswijk en de corporaties waarin zij nu de corporaties ook een deel van de signaalfunctie hebben toegevoegd aan de keten die daarachter zit. Dus dat soort zaken zijn echt allemaal al op gang gekomen. Dat heeft ons in feite nog geen cent gekost, zeg ik dan maar even tegen de raadsleden die ook goed op het geld letten, wat natuurlijk ook heel belangrijk is. De doelstellingen die zijn vastgesteld in de nota, heeft mevrouw Van der Kooij ook een opmerking over gemaakt, dat is natuurlijk altijd de afweging tussen ambitie en realisme. Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat we nu samen met al die partners de focus hebben aangebracht en vastgesteld zodat iedereen weet waar die aan toe is en dat we daar ook samen naartoe kunnen werken. Dus ik denk dat dat vooral de grote winst is bij de doelstellingen. Als het gaat om inclusie, dat is een thema dat de GroenLinks ook na aan het hart ligt, dat weet ik, dat heb ik eerder mogen ervaren. Dus wij vinden elkaar daar blindelings zou ik bijna willen zeggen. Als het gaat om inclusie en nou discriminatie, ik heb daar ook vaker met de D66-fractie over gesproken in deze raad, dan denk ik dat het heel belangrijk is dat we inzetten op het vergroten van het bewustzijn. Dus het gaat om dat omdenken, het gaat erom dat je het taboe eraf haalt en dan inzet op inderdaad enerzijds bespreekbaar maken van thema's, maar ook, en dat zeg ik dan maar even tegen de fractie van **GBR en Beter voor Rijswijk**, het inzetten op het maken van weerbaarder worden in deze samenleving. Want dat is ook wat je in democratie moet zijn. Dus dat zijn wij denk ik ook helemaal met elkaar eens als ik het zo hoor. We gaan op 1 januari, begin januari, laat ik zeggen 2 januari aan de slag. Dus inderdaad wat in de uitvoeringsagenda staat zijn nog ideeën. We zijn er nog niet mee aan de slag. Maar de bedoeling is natuurlijk wel, en dat was ook een wens van uw raad, daarom is de uitvoeringsagenda nu ook gereed om daar zo snel mogelijk mee aan de slag te gaan. Dus dat nou ja, zodra wij het beleid hebben vast kunnen stellen, gaan we daarmee aan de slag. We hebben de uitvoeringsagenda voor twee jaar nu vastgesteld om ook de mogelijkheid te hebben om daar ook bij te sturen. Dat is, de beleidsnota wordt voor een langere tijd vastgesteld, want mevrouw **Van der Kooij** vroeg naar de langere termijnplanning, in het beleid is die lange termijn gebord maar we wilden juist ook in de uitvoering de mogelijkheid hebben om bij te sturen als dat nodig is. Dus daarom hebben we die voor twee jaar

vastgesteld. Dan ga ik even naar de fractie **van D66** die ook mooie woorden heeft uitgesproken. Dank daarvoor. De heer Veerman heeft de link gelegd naar het subsidiekader. Nou, dat is ook heel terecht denk ik, want dat is het kader wat wij begin volgend jaar ook met uw raad graag willen vaststellen en waar een maatschappelijk toetsingskader wordt vastgesteld. Dat gaat gelden voor alle subsidies die de gemeente gaat uitkeren. Dus dat is een overall kader waar ook dit, nou ja in moet passen. Dus dat komt allemaal bij elkaar als het goed is in het subsidiekader en dat geldt natuurlijk ook voor die maatschappelijke kosten-batenanalyse en die toetsing. Die kan in dat kader ook denk ik heel goed geborgd worden dus die verwacht ik dan ook wel weer vanuit uw raad te horen als we het subsidiekadertraject ingaan met elkaar. Maar ik heb het in ieder geval ook genoteerd. Dan nog dat het beter is om de effecten te meten, in plaats van de aantallen van deelnemers aan activiteiten. Dat ben ik ook helemaal met hem eens. Aantallen zegt over het algemeen niet heel veel en dat is ook de opmerking die mevrouw Koegler heeft gemaakt. Dus dat is ook waarom we nu graag willen dat die samenwerking tot stand komt. Ik weet niet of mijn microfoon het goed doet maar gaat het goed? Oh, ik hoor mijzelf af en toe wel en af en toe zachter. Daarom willen we die samenwerking graag met die partners op gang brengen, willen komen van een centrale uitvoering van welzijnstaken naar een breed netwerk zodat we ook beter die effecten kunnen monitoren en ook daarop kunnen sturen. Dan heeft de heer Veerman, maar ook meerdere fracties, nog een opmerking gemaakt over de integraliteit van het beleid en dat is natuurlijk een heel belangrijke succesfactor. Dat ben ik helemaal met de raad eens, voorzitter. Ik denk dat het goed is om te noemen dat we dat nu, de integraliteit in het beleid hebben geborgd en daar dus ook zo uitvoering aan kunnen geven en niet alleen als het gaat om deze uitvoeringsagenda maar dat geldt natuurlijk breed voor alle nota's die nog gaan volgen en de uitvoering die daar dan weer op volgt. De heer Veerman heeft ook nog, als ik het goed heb genoteerd, een vraag gesteld over is het nu, hoe gaan we dit nu bestendigen, deze uitvoering? Is dit nu een extra impuls of blijft dit tot in lengte van dagen zo? Nou, het uitgangspunt is geweest, we geven nu als gemeente een extra impuls, we nemen de regierol om inderdaad die transitie in te zetten. Maar de doelstelling is wel om het duurzaam bij de partners te beleggen. Daarom hebben we die coalities natuurlijk ook opgestart en gaan we daar ook meer werken, zodat partners zich daar ook verantwoordelijk voor voelen en dat ook kunnen dragen. Dus dat is de lijn die we willen inzetten met deze werkwijze. De fractie van OR heeft nog een opmerking gemaakt, ik zie **mevrouw De Man** niet maar ik, ja nu wel, over de cijfers van die gebruikt zijn voor de beleidsnota. Die komen uit de GGD-monitor die een keer in de vier jaar wordt geüpdatet. Dus dat is ook de achtergrond waarom we daar, nou ja goed op achteraan lopen. Maar goed, de GGD levert heel degelijk onderzoek dus ik kijk ook zeer uit naar de update van de cijfers en die zullen we dan ook weer gebruiken. Dan heeft u ook nog een vraag gesteld, of een opmerking gemaakt, mevrouw De Man, over de buddy's bij sportclubs. Ik denk dat dat een hele mooie suggestie is die ik mee zal nemen naar de coalitie en om hem daar neer te leggen. Als het gaat om de bijeenkomsten die we hebben georganiseerd de afgelopen tijd, was uiteraard de hele raad van harte welkom dus dat misschien nog even ten overvloede. Maar ook bij de komende bijeenkomsten, mevrouw De Man, bent u uiteraard van harte welkom. Ik zie u daar graag. Dan ga ik naar de fractie van Wij, voorzitter. **Mevrouw Pelzer** geeft ook aan zich te kunnen vinden in het kader en de uitgangspunten en heeft ook expliciet gevraagd naar het transitiebudget. Dat is dus inderdaad, zoals ik net ook zei in antwoord op de heer Veerman, we hebben nu als gemeente de regierol gepakt, die willen we ook pakken. We willen wel uiteindelijk de inzet duurzaam bij de partners bij de partners beleggen omdat die daar natuurlijk ook gewoon hoort. Maar vanuit de sturingscomponent waar ook **de heer Ezinga** natuurlijk heel duidelijk naar heeft gevraagd, hebben we wel gezegd van we willen hier als gemeente wel nu ook goed bij betrokken zijn en daar ook goed sturing aan kunnen geven. Dus daarom hebben we ook die kerncoalitie in het leven geroepen. Daar worden de plannen getoetst, vooraf, voordat er uitvoering aan gegeven wordt. Dus zo zit ook die toetsing en die sturing in elkaar. Dan ga ik even kijken, **mevrouw Pelzer** heeft ook nog gevraagd naar die integraliteit, ik denk dat ik die net ook al heb beantwoord met de borging in beleid die nu zo gecoverd is. **De VVD** vroeg inderdaad hoe gaan we sturen op de uitvoeringsagenda? Nou, dat doen we door middel van toetsing van die plannen vooraf. Inderdaad de gemeente neemt daarvoor even de regie. Dan de fractie van **Gemeente Belangen**. U heeft ook een opmerking gemaakt, mevrouw Van Amerongen, over de transitie. Inderdaad is het zo dat we nu de transitie in gaan, nou ja van een centrale uitvoering van welzijnstaken te gaan naar een breed netwerk in de samenleving. Dan zijn we inderdaad op zoek naar ingrepen die, nou mogelijk soms klein zijn maar wel met een groot duurzaam effect. U noemde zelf het voorbeeld van de mantelzorgers, maar ook het voorbeeld van vrijwilligers is natuurlijk denk ik een hele belangrijke. Veel mensen zijn eenzaam, voelen zich eenzaam en het zou natuurlijk heel erg mooi zijn, dat is ook wat mevrouw Koegler aangeeft, als we hen kunnen betrekken bij het vrijwilligerswerk, het doen van vrijwilligerswerk en zij mogen dan natuurlijk meedoen, want daar is alles op gericht en dat zeg ik dan maar

even tegen **mevrouw Van Nunen**. Het welzijnsbeleid is gericht op inwoners zodat meer mensen in Rijswijk mee kunnen doen. Dus dat is denk ik goed om nog even te benadrukken. Nou, ook de fractie van **Gemeente Belangen** heeft een opmerking gemaakt over de inzet van het budget en dat is natuurlijk heel terecht. Ik wil daar wel tegenover zeggen, stel dat we 5500 mantelzorgers in Rijswijk, mantelzorgers die zorgen voor naasten, doen dat uit liefde, overtuiging, voelen zich vaak geen mantelzorger want mantelzorger word je niet dat ben je ineens, maar stel dat al die 5500 mantelzorgers overbelast zouden worden en niet meer goed zouden kunnen zorgen voor hun naasten en dan een beroep moeten doen op de zorg. Dan ben je natuurlijk, als het gaat om financieel uitgangspunt, nog veel verder van huis. Dus ik zou zeggen, nou laten we in ieder geval vanuit het menselijke oogpunt inzetten op die groepen en daar staat hij ook achter als ik dat zo hoor. Anders is er nog een financieel argument dat u misschien op deze manier nog kan overtuigen. U heeft ook nog wat opmerkingen gemaakt, voorzitter, zeg ik tegen mevrouw Van Amerongen, over wat voorbeelden die genoemd zijn, ideeën in de uitvoeringsagenda. Ik stel voor dat ik daar net zo mee omga als ik tegen **mevrouw De Man** ook zei. Dat we die gewoon neerleggen bij de coalities die zich daar vanaf volgend jaar mee bezig gaan houden. Voorzitter, ik heb nog een aantal vragen van de fractie van Beter voor Rijswijk. U heeft mij ook gevraagd naar hoe zit het nu met het budget? Dat wordt dus door de kerncoalitie, wordt daarop getoetst. De uitvoering wordt gegeven aan de coalities, die per thema aan de slag gaan. De toetsing vindt dan plaats als er een plan ligt dat toevoegt aan de activiteiten of in een gat nou duidt. Ik denk dat ik tot zo ver, voorzitter, ben met mijn eerste termijn. Dank u wel.

Tweede termijn

Mevrouw Van der Kooij (GL): Bedankt voor de gedeeltelijke beantwoording. Ik heb nog wel een paar vragen zijn nog niet beantwoord. U begint met antwoord te geven over het persbericht. Waar het mij om ging, is waarom de wethouder het persbericht zo vroeg heeft gestuurd en voordat wij zelfs in de raad nog de nota hadden ontvangen. Verder vond ik dat ik met een best wel goed idee kwam over in beleidsstukken een paragraaf welzijn toe te voegen. Ik ben benieuwd wat de wethouder daarvan vindt. Dus onder andere bij ruimtelijke ordening, bij sociaal domein, om het nog integraler te maken. Dan was ik, ik zit even te denken, ik had het ook nog over dat de punten bij hoe gaan we het doen niet per se terugkomen bij de ideeën. Als voorbeeld, ik neem dan toch weer voorbeeld inclusie inderdaad, omdat wij dat echt heel belangrijk vinden. Dan staat erbij hoe gaan we het doen, staat er bij inclusie in beeld brengen van de verschillende doelgroepen, in beeld brengen van de vragen die de doelgroepen hebben. Wat goede dingen zijn om te doen. Dan kijken we naar de ideeën en dan zit er helemaal niks van bij en dat is wat ik een beetje bedoel, dat zijn ontzettend belangrijke dingen om af te vragen en waarom wordt dat helemaal niet in die ideeën uitgewerkt? Volgens mij is dat iets waarmee u moet beginnen. Dus daar had ik ook een vraag over. Volgens mij is dat ook iets wat in een langere termijn programma moet gaan zitten. Dus die projecten zijn ontzettend goed om dat elke twee jaar te controleren maar volgens mij is er ook wel iets nodig om een lange termijnplanning te hebben. Verder had ik nog over communicatie gehad, over dat het nu allemaal op websites en Instagram enzo staat en Facebook. Volgens mij is het ook goed om het niet alleen digitaal, of digitale communicatie te doen. Ik had het nog gehad over paragraaf het nieuwe normaal of dat misschien ook toegevoegd kan worden aan de uitvoeringsagenda. Volgens mij is dan wel het meeste, misschien is het nieuwe normaal niet de juiste termijn. Volgens mij is dat een beetje wat ik nog wilde vragen.

De heer Veerman (D66): Wethouder ook bedankt voor de beantwoording van een aantal vragen. Ik heb er toch nog wel een paar kleine. Ik heb er enkele gemist en er is er zelfs nog eentje bij gekomen. Wat ik ook een beetje mis, dat heb ik ook niet aangestuurd maar dat hoor ik bij anderen ook wel een beetje, is dat we heel duidelijk voor ogen moeten hebben ook met deze welzijnsnota is dat er een stukje preventie dat eindelijk een uitgave oplevert, om het zo maar te zeggen. Dat geldt dat we niet hoeven uit te geven straks bij WMO of jeugd- en jongerenwerk zou hieruit kunnen worden gefinancierd en dat willen we eigenlijk hier ook mee bereiken en dat hebben we eigenlijk nog niet genoemd. Enig pluspunt waar we ook zeker met deze nota aan moeten gaan werken denk ik. Vraag die nog niet beantwoord is, is die ik specifiek stelde over welzijn Rijswijk. Zij zitten in die subsidieverordening die we straks ook moeten gaan herijken en waar we ook eisen aan gaan stellen en doelstellingen aan gaan hangen, dat is natuurlijk allemaal heel mooi. Zij moeten binnenkort al gaan bezuinigen hoe we dan zeg maar die bezuinigen voor hun die, gaan we die dan teniet maken door wat wij nu straks als subsidiemiddelen vanuit deze welzijnsnota kunnen inbrengen? Of betekent het dat we kennis en kunde, wat ik al eerder vroeg, weg laten lopen die we straks misschien nodig hebben? Dat zou ik heel erg jammer vinden en daar had ik nog geen antwoord op

gekregen. Ik hoor heel vaak mensen zeggen die zeggen ja vrijwilligerswerk, dat hebben we te weinig in Rijswijk. Kunnen die mensen elkaar niet helpen? Dat is natuurlijk best een oplossing, dat zou best wel kunnen in sommige gevallen denk ik. Maatjes projecten zijn er in heel Nederland, ik vind dat een goed voorbeeld is waar we misschien koppelingen zouden kunnen maken. Maar alleen koffiedrinken met elkaar dan komen we er denk ik niet alleen mee. Ik denk dat je iets meer moet doen dat dat bij mensen die eenzaam zijn, je moet ze 1 weten te vinden. Dat is vaak echt heel erg moeilijk. Ik weet aan den lijve dat Rijswijk doet, echt heel veel doet om andere burgers te betrekken om mensen zeker in deze Coronatijd te betrekken en te laten bellen enzo. Dat gaat denk ik echt best wel goed. Maar er zijn nog heel veel mensen die we niet op de radar hebben en daar moeten we echt naar gaan zoeken want die zijn echt eenzaam en die komen ook in die cijfers naar voren en die bereiken we nu op een of andere manier gewoon niet en dat is natuurlijk heel erg zorgelijk dat we die niet bereiken. In deze nota worden natuurlijk een aantal dingen genoemd, zoals POH'ers of huisartsen die vaak wel die mensen op de radar hebben, om te kijken hoe we daar via die instellingen wel bij deze mensen thuiskomen in eerste instantie, maar ook zorgen dat we daar iets mee kunnen gaan doen in de toekomst. Dat is de tweede termijn, dank u wel.

Mevrouw Pelzer (WIJ.): Heel kort aanvullend naar aanleiding van het antwoord. U geeft aan van de transitie is in feite dat wij echt als gemeente naar een regierol gaan en dat de uitvoering bij de partners komt. Dat was helder. Maar de vraag is dan juist even: welke partners? We willen coalities vormen, daar staat inderdaad in het stuk, in de uitvoeringsagenda, de kerncoalities die gaan toezien op de activiteiten. Maar wie beslist dan of bepaalde activiteiten door de huidige partner, welzijn Rijswijk, of juist andere partijen wordt gedaan? Want op het moment dat de kerncoalitie dat beslist en welzijn Rijswijk heeft daar een grote rol in dan kan het zo zijn dat er nou juist niet de nieuwe partijen zijn die ook een kans krijgen, terwijl je volgens mij juist met nieuwe partijen ook aan de slag wil om eens te kijken wat nou het beste werkt. Dus dat nog even ter verduidelijking graag.

De heer Ezinga (VVD): Ik kan mij voor een gedeelte aansluiten bij **mevrouw Pelzer** in dat geval. Daarmee komt de beantwoording eerste termijn van de wethouder komt ze niet zo makkelijk van mij af. Zij beschrijft, of zij geeft eigenlijk aan dat er een monitoring plaatsvindt op tweejaarlijks niveau, met een toetsingsmoment aan het begin van het project. Dat betekent eigenlijk dat voor de projecten als zodanig een doorloop is voor termijn waar ze voor staan maar over twee jaar eigenlijk het geheel wordt geëvalueerd en wordt gezien of het goed gaat of niet. Als ik dat niet goed heb begrepen, dan hoor ik dat anders. Maar ik zie een verdeling van budgetten over twee jaar, waarvan sommige projecten over twee jaar zijn uitgesmeerd, dus hetzelfde traject dus doorloopt over een bepaald thema, waarvan ik dan denk zou je dat dan niet jaarlijks even willen toetsen, tussen evalueren, de kosten en baten tegen elkaar afwegen zonder daar hele grote trajecten aan vast te binden? Op dat de gelden die worden uitgegeven dan ook eventueel kunnen worden aangepast tussentijds en niet tweejaarlijks. Dat is eigenlijk ook precies die duiding die ik van haar vroeg en daarom is ze nog niet zo snel van mij af. Dus hopelijk kan ze iets woorden vuil maken dan dat ze net heeft gedaan.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Ook wethouder bedankt voor de antwoorden. Allereerst eigenlijk een vraag terug aan de wethouder want de wethouder geeft aan dat er een taboe heerst op discriminatie. Ik begrijp die opmerking eigenlijk niet helemaal want ik ben juist van mening dat hier geen taboe op heerst. Er is een brede maatschappelijke discussie over dit onderwerp en dat is alleen maar goed natuurlijk dat dat gebeurt. Dus kan de wethouder deze opmerking toelichten? Daarnaast gaf de wethouder aan dat wij inderdaad strak op de financiën zitten, maar we zijn het ook zeker met haar eens wanneer ze zegt dat het menselijke aspect voor gaat. Dus wethouder heeft mij daar zeker mee kunnen overtuigen en ook inderdaad wanneer er een oververmoeide mantelzorger, dat gaat financieel alleen maar meer kosten. Dus daar zijn we het met elkaar eens. Dan had ik nog een vraag over de indeling uit de eerste termijn van wat respondenten konden invullen voor de eenzaamheid, vier opties waarom drie al gelijk onder eenzaamheid geschaard werd en waarom überhaupt voor vier opties gekozen is? Dan nog even terugkomend op de uitvoeringsagenda. Wethouder geeft dan dat ze ook wil inzetten op het weerbaar maken van onze inwoners. Dat is fijn om te horen, dat vindt GBR belangrijk. Wij zien ze alleen niet terug in de nota of in de agenda. Hier zien wij toch iets meer de betutteling terug. We vragen ons af of we iets over het hoofd zien hierin of hoe de agenda, hoe de wethouder ons kan garanderen dat er ook op weerbaarheid wordt ingezet? Dan toch nog eventjes terugkomen op de stickers, of het keurmerk. Is er geen andere manier om die inclusiviteit te beoordelen? Moeten we hier echt stickers of keurmerken voor gaan gebruiken? Wij vinden dat echt, wij denken echt dat dit het verkeerde effect gaat opleveren en als het GBR ligt dan komt

er ook zeker geen budget voor. Op zijn minst willen wij toch wel dat we hier ook met de BBR en vanuit de winkels, of winkeliers hiernaar gekeken wordt. Zijn zij überhaupt betrokken hierbij en is er draagvlak voor? Dat was het voor de tweede termijn. Dank u wel,

Mevrouw Koegler (CDA): Dank aan de wethouder voor de uitgebreide beantwoording. Wij hebben verder geen vragen hierover. We zouden zeggen aan de slag.

Mevrouw Van Nunen (PvdA): Ja, dank aan de wethouder voor de beantwoording van een aantal vragen van mij. Ik heb er nog een paar. Er staan er wel meer op maar ik zal niet alles herhalen. Ik wil wel graag weten wat het advies was van de, laat ik zo zeggen, de beargumenteerde reactie was van de adviesraad sociaal domein, vind ik belangrijk. Zeker als het gaat om welzijn. We hebben in vorige colleges daar ook altijd veel aandacht aan besteed en dat wil ik nu ook graag. Zeker bij welzijnsbeleid. Dus misschien kunt u die vraag nog beantwoorden. Ik zit ook een beetje in de worsteling met wat de heer Veerman zei, nog steeds met die subsidiekaders. Als we nou deze nota aannemen, stel dat 15 december ga daar even vanuit dat dit doorgaat naar de raad, maar goed dat beslissen we straks natuurlijk. Maar als dit aangenomen wordt dan liggen hier eigenlijk subsidiekaders. Bent u het daar met ons, of met mij eens dat dit dan eigenlijk al leidend is voor onder andere een aantal uitgangspunten, overwegingspunten, of weegpunten voor het subsidiekader wat we later, volgend jaar bespreken op het terrein in ieder geval van welzijn? Dat wil ik dan graag van u weten. Want dan maakt het dat voor mij in ieder geval concreet. Ik had ook gevraagd over overlap eruit halen uit, zoals u dat zelf zegt, uit welzijnsactiviteiten die nu plaatsvinden. Ik vroeg om een paar voorbeelden want u zet dat er ongetwijfeld niet zomaar in. Dan als laatste, ik wil graag weten welk beeld het college heeft bij buurthuis kamers. Want zijn dat dat eetkamers, een keer per maand gekoppeld aan woonflats? Want het is mij niet meer duidelijk, ook gezien de uitvoeringsagenda, wat het college nu verstaat onder buurthuis kamers. Ik verwijs toch nog heel even naar de motie van BVR en ook van de PvdA die daar iets anders over aan het college vroeg dan wat volgens mij hier nu staat in de uitvoeringsagenda en dan begrijp ik het ook waarom het niet in uw raadsvoorstel hebt opgenomen. Maar ik hoop eerlijk gezegd dat u er een inhoudelijk zwaardere betekenis aan geeft dan in de uitvoeringsagenda. Ik hoor het graag.

De heer Van den Berg (BVR): Dank u wel voor het beantwoorden van een aantal van mijn vragen. Een aantal vragen zijn nog niet beantwoord. Dan begin ik eigenlijk maar met waar ik zelf het meest nieuwsgierig naar ben. Wat zit er nou toch in die mantelkoffer, mantelzorgkoffer van 30.000 euro? Ook een aantal vragen zijn nog niet beantwoord over waarom er specifiek gastlessen worden aangeboden op scholen over discriminatie? Daar heb ik nog geen antwoord op gehad. Zijn er problemen gemeld door scholen? Hoe komt het tot deze aanpak en zijn de scholen hiertoe zelf niet, zelf kunnen ze dat zelf niet doen in plaats van de stichting IDB? Voorzitter, heb ik een vraag over de budgetten. BVR begrijpt de wethouder nog niet helemaal. Is het nu als transitie, dus inzetten als impuls? Want de budgetten staan in de meer jaren begroting opgenomen en zijn vastgesteld tot 2024. Hoe zit dit nu precies? Wanneer zien we dan weer een afbouw van die impuls van de komende twee jaar? Zit dit verwickeld in de discussie van de subsidies die we gaan voeren met elkaar of is er toch een verkapte plus op de budgetten? Voor welzijn is dit dan structureel. Ook hebben we nog geen antwoord gehad over de sticker keurmerk voor winkels. In de ogen van BVR is het nog steeds onwenselijk en onnodig. De kerstafette, waarom de keuze om dit uit te breiden en waarom bekostigen we dit via de gemeente? Het faciliteren is nog steeds prima maar waarom financieren we dit? Dit zijn de vragen van BVR in de tweede termijn.

De voorzitter: wethouder Besteman krijgt het woord voor de tweede termijn.

Wethouder Besteman: Ik begin weer bij **de GroenLinks** fractie want daar bent u net ook begonnen, voorzitter. Allereerst de vraag van mevrouw Van der Kooij over het moment van het persbericht van het college. We zijn, dat is heel gebruikelijk na het besluit in B&W communiceren we daarover. Dus dat is het moment voor ons om over te communiceren. U heeft inderdaad een opmerking gemaakt, of een vraag gesteld over het verankeren van welzijn in andere beleidsnota's. Ik moet zeggen dat ik dat een heel goed idee vind.

De heer Sleddering (VVD): Interrumpeert voor een punt van orde. Wij hebben dit punt ook besproken in het presidium waarin gezegd is en daar ook door het college, door de burgemeester erkend is dat het hier fout gaat. Als er een bericht uit gaat met een persbericht dan moet het ook tegelijkertijd aan de raad

worden verzonden. Dat is de afspraak. Dat is ook logisch want als de pers kennisneemt van een besluit dan moet de raad er ook op kunnen reageren. Als wij dan het stuk niet kennen, is dat een beetje raar. Dat werd erkend.

Wethouder Besteman: Inderdaad, het persbericht wordt dan ook altijd eerst naar de raad gestuurd en dan naar de pers. Dus dat is de lijn, volgens mij zeggen wij hetzelfde, de heer Sleddering maar...

De heer Sleddering (VVD): Het punt is dat het in dit geval niet zo gegaan is.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Volgens mij is het een beetje als miscommunicatie. Volgens mij bedoelt u dat, **de heer Sleddering**, dat het raadsvoorstel moet dan eerst nog zijn opgestuurd naar de raad en niet het persbericht. Daar gaat het volgens mij verkeerd. Dat is dus ook verkeerd gegaan. Maar dat gaat dus veranderen, begrijp ik dan nu.

Wethouder Besteman: Nou, ik ga er nog eens even heel goed in duiken. In mijn beleving is het goed gegaan maar ik zal het checken. Dat zeg ik u toe. U heeft het in het presidium besproken, merk ik. Dat is hartstikke goed.

De voorzitter: **De toezegging om te checken staat genoteerd.**

Wethouder Besteman: Die staat. Zeker, dat ga ik zeker doen. Ik wil nu zelf ook het naadje van de kous weten, dat begrijpt u. Dan heeft u nog een opmerking gemaakt over inclusie, **mevrouw Van der Kooij**, en de uitvoering van de uitvoeringsagenda ligt bij de coalitie. Dus ik heb uw zorg gehoord en die wil ik toch wegnemen door u toe te zeggen om dit punt onder de aandacht te brengen bij de coalitie die zich bezig gaat houden met dit onderwerp. Ik denk dat we het dan heel goed kunnen adresseren en ik zal er zelf op toezien dat dat goed gaat. Want nogmaals, het thema gaat u aan het hart dat weet ik, en mij ook. Dus ik wil daar op die manier voor inzetten.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Dank u wel, voorzitter. Het gaat me niet alleen per se om de inclusie in dit geval, het ging mij er vooral ook om dat wat er bij wat gaan we doen en bij die vervolgens die ideeën dat dat dus niet logisch is zeg maar. Daar ging het mij vooral ook om. Naast het feit dat inclusie, dat wij inclusie heel belangrijk vinden.

Wethouder Besteman: Helder. Inderdaad, nee dus dat heb ik goed gehoord. Dat neem ik mee richting de coalitie. U heeft nog een opmerking gemaakt over communicatie. U vindt dat het niet alleen digitaal moet. Nou, dat ben ik zeker met u eens. Dat is ook absoluut niet de bedoeling. Het is allen gebruikt als voorbeeld in de Coronatijd om aan te geven dat als ontmoeting lastig is, is er toch een digitale variant gevonden die natuurlijk niet in de plaats kan komen. Maar we moeten ons wel even houden aan de maatregelen nu in de huidige tijd op dit moment.

Mevrouw Van der Kooij (GL): In het onderdeel communicatie staat wel echt alleen deze vorm van communicatie. Dus gaat u dat dan aanpassen? Want het is nu Coronatijd en hopelijk niet zo heel lang meer, maar dan gaat het neem ik aan wel veranderen.

Wethouder Besteman: Nee, zeker. Maar de overleggen met de coalitiepartners moeten nu nog digitaal, dus dit is de lijn. Als het anders kan dan doen we dat natuurlijk anders want het is juist heel belangrijk. Dan nog even richting de **fractie van D66**. We hebben ook als kader in de uitvoeringsagenda gezet dat als je inzet op preventie dan levert dat natuurlijk geld op. Daar is preventie op gericht. Voorkomen van problemen maar ook zou dat inderdaad ook zomaar wat geld op kunnen lossen, of terug kunnen laten vloeien. Dus dat is als kader meegenomen in de uitvoeringsagenda. Dat staat wat mij betreft ook vast. U heeft zich ook nog uitgesproken over welzijn Rijswijk. Daar is inderdaad, dat weet u, inderdaad met de begroting een korting ingeboekt op de subsidies. Ook op het programma 7 waar welzijn Rijswijk ook onder valt, maar ook andere subsidiepartners onder vallen. Die staat onverkort overeind en daar gaan we mee aan de slag. Daar kom ik dan in januari ook met uw raad graag over te spreken. Dan heeft u het over

De heer Veerman (D66): Ik snap het aan de ene kant maar januari is het straks niet te laat? We hebben het over die kennis en kunde, die hebben we straks nodig, ook in het programma, ook in deze welzijnsnota.

Vloeit geen kennis straks weg daardoor? Dat mensen zeggen ja ik zit in een overbrugging, over twee maanden, maar ik moet nu word ik ontslagen omdat er geen geld meer voor mij is. Kunt u dat toezeggen dat dat niet het geval is?

Wethouder Besteman: Voorzitter, ik denk dat **de heer Veerman** wel echt voor de muziek uitloopt met zijn opmerking. Laat ik dat even vooropstellen. Maar in dit traject, in het komen tot het beleid en ook de uitvoeringsagenda hebben alle partners meegedacht. Ook in de wetenschap natuurlijk op een gegeven moment van de begroting die in november door uw raad is vastgesteld. Dat neemt niet weg dat al het goede behouden we. We gaan het kind niet met het badwater weggooien. We gaan alleen de uitvoering en de manier waarop we werken, veranderen. Dus dat is die transitie. We gaan van een centrale uitvoeringsorganisatie naar een breed netwerk omdat we ook ervan overtuigd zijn dat in die samenwerking de innovatie en de creativiteit tot stand komt. Dus dat is de achtergrond van deze transitie zal ik het maar gewoon dan zo noemen. Dat is denk ik ook belangrijk om even tegen **mevrouw Pelzer** te zeggen. We gaan nieuwe activiteiten mogelijk inzetten, dat heeft u in de uitvoeringsagenda kunnen lezen en daar verdwijnt dan iets ouds voor wat mogelijk minder effectief is. Dat is de manier van werken. Dat is ook zoals het met de partners is besproken. Nou, dat gaat dan via toetsingskader die door de kerncoalitie wordt geborgd. Die is daar geborgd. De gemeente heeft uiteindelijk natuurlijk de toets. Het geld is van de gemeente, daar blijft het ook totdat er nou ja een toets is gedaan op het plan, op het effect en op, we willen het maatschappelijk effect echt borgen en dan wordt er goedkeuring gegeven aan een plan. Dus toetsing per project, de agenda wordt geëvalueerd na twee jaar en we hebben ieder half jaar met partners een signaleringsgesprek of een voortgangsgesprek om te kijken hoe de vlag erbij hangt en het lijkt me goed dat ik dat dan ook met uw raad deel. Dan heeft u daar zelf denk ik ook meer gevoel bij op zo'n moment. Dus dat is denk ik een goede toezegging.

De heer Ezinga (VVD): Heeft u dan ook de gelegenheid om tussentijds in te grijpen?

Wethouder Besteman: Nou, zeker. Dat is die gelegenheid is natuurlijk altijd maar de toets zit met name aan de voorkant. We starten sowieso geen activiteiten waarvan we denken dat ze niet effectief zullen zijn, of niet zullen leiden tot die maatschappelijke effecten. Dus dat zijn we nu al voor aan de voorkant. Dus daar heb ik zeer veel geloof in, voorzitter.

Dan nog even ook richting de fractie van **Gemeente Belangen**. Inderdaad, er is soms een taboe nog om je uit te spreken, als je je gediscrimineerd voelt of nou ja je er niet bij voelt horen. Dus ik denk dat dat een belangrijk thema is om steeds aan te werken en het steeds op de agenda te houden. Daarbij komt dat er ook veel soms onbewuste discriminatie plaatsvindt en daarom is het belangrijk om dit agenda steeds op de agenda te houden, te bespreken zodat mensen zich ook gehoord kunnen voelen en ook die onbewustheid op een gegeven moment verandert. Dat is natuurlijk waar we naartoe moeten werken. Dan heeft mevrouw Van Amerongen ook nog een vraag gesteld over het onderzoek van de GGD. Ik heb net ook al gezegd, het is natuurlijk een hele, het is een empirisch onderzoeksclub. Ik heb daar heel veel geloof in. De aanpak en de methode die zij gebruiken, ja die wil ik absoluut niet in twijfel trekken. Want het is een hele goede onderzoeksclub dus ik wil het onderzoek en de resultaten daarvan niet ter discussie stellen, voorzitter. De weerbaarheid, mevrouw Van Amerongen, heeft u ook nog genoemd. Die staat in de uitvoeringsagenda maar ik zal hem ook, dat heb ik net al **aan mevrouw Van der Kooij** toegezegd, nadrukkelijk dan nog toeschuiven aan de coalitie die zich daarmee bezighoudt. Maar hij staat erin dus dat is in ieder geval gecoverd. **Mevrouw Van Nunen** heeft mij nog gevraagd inderdaad naar de rol, of het advies van de adviesraad sociaal domein. Ze zijn in het hele traject meegenomen, ze hebben meegedacht, daar ben ik heel erg blij om, en zij doen ook mee in het vervolg met de coalities en werken daar ook aan mee. Dus dat is zeer waardevol omdat daar natuurlijk heel veel kennis zit. Dan nog even ook over het subsidiekader. Daar heeft mevrouw Van Nunen ook nog een vraag over gesteld. Dat is terecht. In dat traject, in het plan van aanpak subsidie herijking is belegd dat we gaan komen tot een maatschappelijk toetsingskader voor alle subsidies breed van de gemeente. Inderdaad, de beleidsnota's zijn natuurlijk richtinggevend voor de beleidsterreinen op zichzelf. De huiskamers inderdaad is een onderwerp dat u ook na aan het hart ligt. Dat weet ik ook, mevrouw Van Nunen, mij ook. Evenals de fractie van **BVR**. Die is ook gecoverd in het beleid en daar ben ik ook zelf heel erg blij om. Ook dat we daar al hele goede gesprekken over hebben, bijvoorbeeld met de corporaties om te kijken op welke plekken, dat hoeven niet inderdaad alleen de flats te zijn, maar op welke plekken we ze mogelijk kunnen maken. Dus dat wordt ook al heel erg concreet. De fractie van BVR heeft mij nog naar de mantelzorgkoffer gevraagd. Dat is nu inderdaad als idee opgenomen in de uitvoeringsagenda, die nadere uitwerking volgt ook nog. Maar u kunt zich dus, het is een idee en de uitwerking volgt nog in de uitvoeringsagenda, zoals met alle ideeën overigens die daarin staan.

Maar u kunt zich voorstellen dat daarin alle informatie en benodigdheden zitten voor mantelzorgers om zich ondersteund te voelen. U heeft ook nog een opmerking gemaakt, de heer Van den Berg, voorzitter zeg ik via u, over de gastlessen betreffende discriminatie die ook genoemd zijn. Dat is eigenlijk hetzelfde antwoord als ik net ook tegen mevrouw Van Amerongen zei. We hebben ook, we merken ook in het onderwijsveld dat sommige studenten moeilijkheden hebben om stages te vinden vanwege hun naam. Daarom is dat gewoon een thema wat we heel hoog op de agenda moeten krijgen en dat is niet altijd dat het bewust natuurlijk gedaan wordt maar we moeten juist ook die onbewuste discriminatie aanpassen en te lijf gaan. Alleen dan kan iedereen natuurlijk zich echt thuis voelen in onze gemeente. Tot slot voorzitter, denk ik ook dat het nog even goed is om in te gaan op het budget. Er is inderdaad, zoals de heer Van den Berg terecht stelt, nu voor vier jaar geld opgenomen in de begroting. Dat is inderdaad wat het is. Ik zei net ook al een van de kaders is dat preventie moet leiden tot kostenbesparing, dus het kan zomaar zijn dat het inderdaad bij die vier jaar blijft maar dat is natuurlijk ook aan uw raad want u gaat over de kaders en de besteding van de gelden. Tot slot voorzitter, dan nog even de kerstafette waar de fractie van BVR ook over heeft gesproken. Dat is zeker niet bestemd voor iedereen die in armoede leeft maar het wordt juist ingezet als instrument om nou ja gericht op ontmoeting en het opbouwen van een netwerk zodat mensen zelf ook uit die eenzaamheid kunnen komen. Want dat is natuurlijk een belangrijk doel, dat we met dit beleid de eenzaamheid aanpakken, dat we inzetten op ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligerswerk ondersteunen. Tot zo ver, voorzitter.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Ja, ik had de wethouder nog wat vragen gesteld over de stickers met keurmerk. De vraag was of er draagvlak vanuit de BBR en de winkeliers zijn, of deze betrokken zijn hierbij. Ook of de wethouder bereid is om af te zien van deze sticker, of er op een andere manier gekeken kan worden om inclusiviteit te bevorderen. Graag daar nog antwoord op.

Wethouder Besteman: De winkeliersvereniging is inderdaad betrokken. Dat ziet u ook als een van de partners genoemd staan. Waar het om gaat is dat we komen tot vernieuwende effectieve ideeën. Ik wil, dat wil ik met al uw ideeën doen die ik hier vanavond heb gehoord, meebrengen naar de coalitie en ook uw opmerkingen over die sticker daar neerleggen. Ik wil zeker de oproep doen om te komen tot meer en andere effectieve middelen. Geen enkel probleem.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Heel kort even een aanvulling. Allereerst bedankt wethouder voor het antwoord, daar ben ik blij mee. U geeft aan de winkeliersvereniging is inderdaad betrokken. Wat was hun reactie daarop? Dus meer het draagvlak, was die er?

Wethouder Besteman: De ideeën zijn tot stand gekomen vanuit de deelnemers van de bijeenkomsten. Dus dat draagvlak is er dan uiteraard, anders wordt het niet ingebracht. Dat is denk ik het antwoord dat ik u kan geven. Het wordt gedragen door de partners zoals genoemd in de agenda. Dat is natuurlijk ook het belangrijkste want dan kun je tot echt goede resultaten komen, ben ik van overtuigd.

De heer Van den Berg (BVR): Mevrouw de voorzitter, ik heb nog geen antwoord gehad over mijn mantelzorgkoffer. Het blijkt een beetje hoog te worden. De stickers maar ook het aanbod van gastlessen over discriminatie op scholen. Het wordt allebei aangedragen door de stichting IDB. Niemand is voor discriminatie, maar we vinden dit als BVR wel heel erg een taak van een school en niet van een stichting die hiermee de boel op gaat. Het antwoord wat u heeft gegeven, ja er zal wel discriminatie plaatsvinden maar is dat dan echt zo specifiek zwaar in Rijswijk dat we hiervoor een stichting moeten inhuren om op scholen hier les over te geven?

Wethouder Besteman: Ja ik heb volgens mij op al die drie punten antwoord gegeven. De mantelzorgkoffer staat als idee genoemd in de uitvoeringsagenda, dat wordt verder uitgewerkt. Inderdaad, de stichting die u noemt is een belangrijke partner als het gaat om het aanpakken van discriminatie en het bevorderen van inclusiviteit. Dus ik vind het van zeer groot belang dat zij hun kennis en expertise ook inbrengen en ik ben daar ook zeer dankbaar voor, voorzitter, ik kan niet anders zeggen.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Excuses voor mijn enthousiasme net. Ik realiseerde mij dat het mij nog niet helemaal duidelijk is wat de wethouder precies heeft toegezegd over de dingen die ik had gevraagd over paragraaf welzijn bijvoorbeeld, en over de communicatie en over een extra paragraaf over Corona onder andere.

Wethouder Besteman: Dat wil ik zeker doen. Ik heb aan u **toegezegd dat de paragraaf welzijn in andere beleidsnotities ik daar zeer positief tegenover sta en dat ik dat zeker meeneem terug naar het college.** Want ik kan natuurlijk niet van mijn collega's nu antwoorden maar ik denk dat het een zeer goede manier zou zijn om welzijn goed te borgen in alle beleid dat we gaan ontwikkelen. **De communicatie heb ik dacht**

ik geantwoord dat we dat nu inderdaad digitaal doen vanwege de maatregelen, maar ja zodra we hopelijk vanaf 4 januari allemaal ingeënt kunnen worden, dat weer op een andere manier kunnen doen.
Dus ik denk dat dat goed zou zijn. Ik weet niet wat mevrouw Koopman maar dat was misschien niet helemaal aan mij bedoeld.

Mevrouw Koopman (D66): U zegt dat het dan na 4 januari als we allemaal zijn ingeënt, toegevoegd moet worden. Maar het staat niet in de nota dus hoe gaat u dat dan doen?

Wethouder Besteman: Dat zal ik doen, voorzitter. We moeten nu dus leven met de maatregelen zoals die zijn en de overleggen van de coalities die starten vanaf januari dus we zullen daar digitaal mee moeten starten. Zo hebben we ook de bijeenkomsten georganiseerd de afgelopen tijd. Als dat anders kan dan zullen we dat weer anders doen. Nou goed, dat leek mij evident.

Mevrouw Van der Kooij (GL): Excuus. Nou, ik probeer het kort. Ik zou graag willen dat u misschien nog even kijkt naar bladzijde 26 in uw uitvoeringsagenda want daar gaat het over de communicatie en dat het daar nog toegevoegd zou kunnen worden. Ik had ook nog gesproken over een paragraaf in de uitvoeringsagenda over Corona, daar had ik het nog over.

Wethouder Besteman: **Dat zeg ik toe,** voorzitter.

De voorzitter: Nou met die toezeggingen sluiten we dit agendapunt af voor deze. **Ik ga ervan uit dat u allen dit als besprekingsstuk wil doorgeleiden naar de raad.** Ik verzoek u dan niet om deze hele bespreking die we vandaag gehad hebben, nog eens te herhalen in de raad. Want dat kan ik de waarnemend burgemeester niet aan doen.

12. Raadsvoorstel Revitalisatie Snijdersschool

Eerste termijn

De heer Van den Berg (BVR): Dank u wel wethouder voor het stuk revitalisatie voormalige Snijdersschool. Sympathiek stuk, toch zijn er wat vragen gerezen binnen de BVR-fractie. Ik zal u de vragen toe doen komen. Nu er een dreigend tekort is aan schoollokalen verzoekt BVR het collegeonderzoek, te onderzoeken of er een systeem gehanteerd kan worden waarbij Rijswijkse kinderen voorrang krijgen ten opzichte van de omliggende gemeenten zodat Rijswijkse kinderen altijd een plek hebben op school. Zeker in het kader van het waarschijnlijk ontstaan van tekort aan lokalen. Natuurlijk indien er overcapaciteit is, kunnen de omliggende gemeenten ook in Rijswijk geplaatst worden, of omgekeerd natuurlijk. Ik heb een stukje zitten lezen en ik kwam niet direct op een stukje onderzoek uit over asbest. Is dat wel meegenomen of is dat niet gebeurd en is het niet verplicht? Ik heb dat niet voorbij zien komen. Binnen op het terrein van de AZC staan nu schoolvoorzieningen. Die moeten door de gemeente Rijswijk worden verwijderd. Kunnen we die niet inzetten binnen Rijswijk ook in dit kader? Achter de protestantse christelijke basisschool Het Kristal aan de Godfried Bomansstraat staan ook leegstaande schoolpanden, kunnen die in dit proces ook worden betrokken om het tekort van leslokalen op te lossen? Kan de wethouder onderzoeken of er een mogelijkheid is voor een gymlokaal of een gymnastiekmogelijkheden in de voormalige Snijdersschool. Daarmee kunnen de allerkleinsten, de groepen, toch binnen school gymmen en de groteren naar het sportcentrum De Altis. Dan hoeft daar geen nieuw complex te komen of gerenoveerd te worden van de Van Zweeden zaal. Zoals BVR mede indien heeft verzocht in de motie enkele tijd geleden. Tevens, als we de revitalisatie gaan doorvoeren, kunnen er zonnepanelen op het dak worden geplaatst om voor een eerdere motie van BVR en GroenLinks? Dat waren de vragen van BVR in de eerste termijn.

Mevrouw Jansen (PvdA): Nou, fijn om de wethouder ook even dit keer in de ogen te kunnen aankijken. Is ook wel even geleden. Ja, we zijn natuurlijk hartstikke blij dat de wethouder voortvarend aan de gang gaat met tekorten aan onderwijsplekken. We hebben er al vaker aandacht voor gevraagd. Maar we hebben toch nog zeker wel wat vragen bij dit raadsvoorstel. Dat had u natuurlijk ook niet anders verwacht. Er worden acht scholen genoemd in dit voorstel die hier gebruik van gaan maken. We missen alleen de Rehoboth en de Kronenburgh. Kan de wethouder uitleggen waarom die dan niet worden betrokken in dit verhaal? Zijn er dus nu al scholen die gebruik willen maken van deze locatie? Komen dan hele units/bouwen over of komt het op losse groepen die dan gebruik gaan maken van dit gebouw? Hoe ziet de wethouder de samenwerking tussen de verschillende scholen en de onderwijsvormen? Want niet elke school werkt volgens hetzelfde onderwijssysteem en heeft misschien wel andere behoeftes qua invulling

van een lokaal. Daarnaast vragen we ons ook af: komt er een gezamenlijke schoonmaak of eventueel een conciërge, een gezamenlijke conciërge in dit geval? In de bijlage wordt gesproken over twee scenario's. Voor welke kiezen we? Is er gekeken naar de geluidsoverlast die eventueel een KDV kan geven? Kleine kindertjes zijn over het algemeen niet altijd even stil en is niet fijn voor kinderen die dan boven bezig zijn met een toets. Is het afschrijven van de noodbouw echt nodig? En we hadden een schitterend mooi, groen schoolplein voor de deur liggen bij de Snijdersschool, dat is natuurlijk weggehaald, daar heeft mijn collega van OR ook uitgebreid vragen over gesteld, dat gaat nu een parkeerplaats worden begrijpen we. Maar waar gaan de kinderen dan spelen? Want het schoolplein aan de achterkant is daar zeker niet geschikt voor, tenminste niet groot genoeg. Voor wie zijn die parkeerplaatsen dan? Dat vragen wij ons ook af. Na tien jaar is er nog een restwaarde, maar kunnen we ook kijken in de komende tien jaar of er een mogelijke andere bestemming kan zijn voor dit gebouw en eventueel de al voorspelde leegstand op te vangen met bijvoorbeeld andere instanties die daar gebruik van willen maken? Dan had ik al de wethouder benaderd over bijlagen die bij de bijlagen zouden horen en dat die er niet bij zaten. Kunnen deze misschien wat meer inzicht geven over de inrichting van de binnen- en buitenruimte? Zo ja, zouden wij die stukken dan alsnog kunnen toegestuurd krijgen? Tot zo ver mijn vragen.

Mevrouw Ter Brummelaar (RB): Grotendeels kunnen we ons aansluiten bij de vragen van **mevrouw Jansen**. Verder hadden wij als aanvulling op het verzoek van BVR de motie is op 6 oktober ingediend zoals u weet. Kan het gebruik of het vernieuwen van de Van Zwedenhal meegenomen worden in het onderzoek voor revitalisatie van de Snijdersschool? Er staat ook in de twee opties die aangegeven worden, wordt er gesproken over een traplift. Bij mijn weten zit er in het pand van de Snijdersschool een traplift en kan ernaar gekeken worden hoe het zit met eventueel hergebruik of nou ja onderhoud van deze traplift. Dat waren onze vragen tot dusver. Dank u wel.

Mevrouw De Man (OR): Ja, hartstikke fijn dat dat hiernaar gekeken wordt, we weten allemaal dat we een tekort hebben aan plekken voor onze Rijswijkse kinderen hier op de scholen. Ik wil me dan ook aansluiten bij het verzoek van BVR om er inderdaad voor te zorgen dat ons Rijswijkse kinderen voorrang krijgen. Niet alleen in de noodlokalen en revitalisatie van J.L. Snijdersschool, maar gewoon in zijn algemeenheid. Daar wil ik mij graag mee aansluiten, dat lijkt mij hartstikke goed. Verder wilde ik inderdaad ook nog even inhaken op de woorden van mevrouw Jansen. Onafhankelijk Rijswijk heeft inderdaad vragen gesteld met betrekking tot het groene plein wat nu weer een dorre tegelvlakte is geworden. Verschrikkelijk zonde. Uit de antwoorden bleek inderdaad dat het nu de bedoeling is om in ieder geval een deel van het plein te gebruiken voor parkeerplaatsen om de parkeerdruk niet te verhogen in de wijk. Maar ik begrijp niet zo goed welke, hoe de parkeerdruk dan precies verhoogd wordt? Ik bedoel, er zat al een school en volgens mij was er daar in dat opzicht niet zo heel erg veel problemen. Dus inderdaad waar worden die parkeerplaatsen dan voor gebruikt? En ook er wordt maar een deel van het plein dus blijkbaar gebruikt. Waarom hebben jullie dan niet tegen de school gezegd: nou, jongens laat dat plein lekker zitten. We zijn toch bezig met een plan om de Snijdersschool te revitaliseren, mocht het nou niet doorgaan dan kunnen ze altijd aan afspraak volgens het contract nog nakomen maar laat het schoolplein lekker zitten en laat het voor zoals het is. Dan kunnen wij zelf nog even kijken hoe we dat gaan inrichten met eventuele parkeerplaatsen dat er een stukje af gaat of iets dergelijks. Bedoel, dit plan dat ligt er dus blijkbaar al een tijdje en ik neem aan dat het voortvarend, zo voortschrijdend inzicht hierbij toch niet had kunnen ontbreken. Verder hebben we natuurlijk nu ook met de Coronacrisis heel erg gemerkt hoe belangrijk de juiste ventilatie is, luchtcirculatie in gebouwen. Nu weet ik wel dat er genoteerd staat er dat er BENG-maatregelen moeten worden meegenomen in een dergelijke verbouwing maar zit dit er dan ook bij? Wordt hier wel juist naar gekeken? Ik denk dat dat heel erg belangrijk is om mee te nemen.

Mevrouw Kistemaker (GL): Dank u. Wat ons eigenlijk vooral opvalt aan dit raadsvoorstel is dat er pas met de schoolbesturen wordt gesproken als wij als raad hierover een beslissing hebben genomen. Dat vinden wij wel een bijzondere volgorde want wij nemen graag de overwegingen en eventuele bezwaren van schoolbesturen mee in ons besluit. Wat ons betreft had dit ook een onderdeel geweest van het haalbaarheidsonderzoek, want als scholen het niet zien zitten dan is het volgens mij ook niet haalbaar. Op deze manier stellen we de schoolbesturen voor een voldongen feit en dat lijkt ons ook niet de manier waarop we willen samenwerken met het onderwijs in Rijswijk. Vraag aan de wethouder dan ook om een toelichting op hoe de besturen, hoe ze met de besturen in gesprek is en hoe zij inschat dat de besturen tegenover dit voorstel staan. Wat ons verder opvalt, is dat de leerling prognoses in december 2019 een lokalentekort laten zien en dat er nu een jaar later een voorstel ligt en dat er nog eens een jaar duurt

voordat het dan uitgevoerd is. Dus er zit twee jaar tussen de prognose en voordat er een oplossing ook echt ligt. Dat vinden wij best wel lang. We horen daarom graag van de wethouder waarom het een jaar heeft geduurd voordat dit voorstel er is en wat zij eigenlijk vindt van twee jaar termijn voor een oplossing. Tot slot nog een inhoudelijke vraag. In het raadsvoorstel staat dat dit een oplossing biedt tot 2027 maar later in de tekst wordt gerekend met 15 jaar. Dus voor welke termijn is dit nou eigenlijk een oplossing? Ik zou graag ook nog even willen reageren op wat andere partijen in hun eerste termijn hebben geopperd om Rijswijkse kinderen voorrang te geven. We hebben het net over inclusie gehad en dat rijmt naar ons idee echt niet met Rijswijkse kinderen voorrang geven boven kinderen die in een andere gemeente wonen. Maar goed, los daarvan zou ik eigenlijk van de wethouder willen weten over hoeveel onderwijsplekken gaat het nu eigenlijk? Er zijn ook heel veel Rijswijkse kinderen die in Delft of in Den Haag op school zitten. Dus hoeveel levert dit nou eigenlijk op? Tot zo ver.

Mevrouw Koopman (D66): Dank u wel. Nou, heel veel vragen zijn al gesteld. Dus ik heb nog steeds een aantal vragen op mijn lijstje staan die ik wil stellen over dit plan. In eerste instantie zijn we natuurlijk wel eens dat dit een goed plan is, gezien de leerling prognoses en dat het eerder had gekund. We sluiten ons ook zeer aan bij de vraag van GroenLinks over het betrekken van de schoolbesturen en omwonenden. Waarom die niet zijn betrokken in deze fase. Het is een dependance van de Bredeschool, betekent dat er naast schoolactiviteiten ook andere maatschappelijke buurtactiviteiten zouden kunnen worden gehouden en wie gaat het beheer dan doen? Hoe past deze revitalisatie binnen het nog te ontwikkelen integraal huisvestingsplan? Er zijn twee scenario's uitgewerkt, het is nu echter onduidelijk op basis waarvan een keuze wordt gemaakt voor scenario een of twee. Kunt u dat misschien toelichten? Positief van het plan is de aandacht voor toegankelijkheid. Nou, als die lift er al is dan is dat heel mooi als die zou kunnen worden hergebruikt. De aandacht voor duurzaamheid, voor de BENG- norm. BVR heeft inderdaad de zonnepanelen al genoemd, het zou heel goed zijn als die op het dak kunnen worden gebruikt voor de verwarming en om het gebouw van schone lucht te voorzien. Wellicht is er dan ook nog plek voor om via de corporaties of via de stichting school dak revolutie als eerder genoemd in deze raad, ook verder gebruikt zou kunnen worden voor in de buurt. Daar wilde ik het bij laten voor deze termijn.

Mevrouw Schröter (CDA): Dank u wel, voorzitter. We vinden het goed dat er gekeken wordt naar de mogelijkheden van de revitalisatie van de voormalige Snijdersschool. Wij vroegen ons wel af: heeft u gezien de kosten nog gekeken naar andere alternatieven? In het raadsvoorstel wordt er inderdaad aangegeven zoals eerder ook aangegeven is dat er mogelijk weerstand is vanuit de schoolbesturen en wij vroegen ons af: bent u in gesprek geweest met de schoolbesturen? Voordat u eraan gaat beginnen met de revitalisatie hier ook overeenstemming komen? Dat leek ons wel belangrijk. Dat was het.

De heer Van Reijen (GBR): Het is hanig als je helemaal achteraan zit, bijna alle vragen zijn al gesteld. Maar er blijven er toch nog wat over. Ik zou graag zien, een onderbouwing van de cijfers van de prognose van het aantal leerlingen dat zo stijgt? We hebben net een nieuwe Bredeschool is er gekomen, er zijn dus blijkbaar heel veel buiten Rijswijkse leerlingen die zich aanmelden. Daar is op zich niks op tegen maar hoe kunnen we afspraken maken met schoolbesturen om toch eerst de Rijswijkse leerling die daar om vraagt, voorrang te geven? In het raadsvoorstel staan inderdaad haalbaarheidsscenario's uitgewerkt. We zien nergens een onderbouwing waarom gekozen is voor deze twee. Zouden we ook graag weten. Verder, er is geen financiële aansluiting onderbouwing tussen het gevraagde krediet en het raadsvoorstel. De bedragen genoemd in de haalbaarheidsstudie. Kan de wethouder hier een toelichting op geven? Daarnaast is er een enorme focus op het opknappen en herstructureren van het schoolgebouw, maar wat doen we met de omgeving? Zoals de locatie van de voormalige brandweerkazerne en de Van Zwedenzaal. Wanneer kunnen wij daar een voorstel tegemoetzien voor de ontwikkeling van deze locatie? Dank u wel.

De heer Van Dam (Wij.): Nee, we staan in principe hartstikke positief tegenover het plan. Ik bedoel, ieder kind moet natuurlijk gewoon een normaal schoollokaal hebben om in te zitten. We hebben genoeg noodgebouwen gehad denk ik, dus wat dat geld zijn we heel positief. Wel hebben we nog twee vragen. Enerzijds, ik kan het gemist hebben, maar is die 2 miljoen die er nu gevraagd wordt, staat die in de begroting van november of zijn dat nieuwe kosten? Dus waar worden die gedekt? En tweede vraag is eigenlijk wat breder, maar dit is een oplossing tot 2027. In de beredenering wordt ook aangegeven dat er heel veel goede gebieden zijn in Rijswijk. Specifiek wordt Plasbroekpolder genoemd en het Havengebied. Die gaan natuurlijk na 2027 ook nog doorgroeien met plannen die nu nog niet concreet zijn. Maar moeten we dan ook niet kijken naar die groei en of we dan niet eventueel ook nog een andere schoollocatie

moeten hebben? Dus daar graag ook nog aandacht voor en ik ben benieuwd wat de wethouder daar voor antwoorden op heeft. Bedankt.

De voorzitter: Dan gaan we door naar de wethouder in de eerste termijn. Wethouder Besteman.

Wethouder Besteman: Nou, ik heb mijn best gedaan om mee te schrijven. Dank aan uw raad voor alle vragen. Dat de gemeente moet inzetten op onderwijshuisvesting, ook een heel fijn woord, is denk ik evident en zeker als je kijkt naar de prognoses. Dat is niet alleen onze wettelijke taak maar we willen natuurlijk ook heel graag dat kinderen gewoon in de buurt het liefst naar school kunnen. Dat is ook met uw raad gewisseld in de sessie voor het integraal huisvestingsplan onlangs. Voorzitter, ik heb een aantal vragen gehoord. Laat ik beginnen met wat nu voorligt aan uw raad. Ik vraag uw raad om nu het budget dat in de begroting inderdaad is gedekt, zeg ik maar even tegen de heer Van Dam, nu ook vrij te geven voor de verdere ontwikkelingen van dit gebouw en het opnieuw leven inblazen van dit schoolgebouw. Dat is wat ik aan uw raad vraag en wat ook voorligt op dit moment. Een aantal thema's zijn denk ik de revue gepasseerd. Ik zal daar in zijn algemeenheid proberen recht te doen aan alle vragen. Allereerst het aannamebeleid en voorrang geven aan Rijswijkse kinderen. Ik denk niet dat dat nu voor dit voorstel, nou ja heel erg uitgesproken moet worden. Ik denk wel dat het goed is om aan uw raad mee te geven, voorzitter, dat het aannamebeleid de verantwoordelijkheid is van scholen. De gemeente gaat over voldoende huisvesting voor scholen dus dat is de taakverdeling. Neemt niet weg dat we in bestuurlijke overleggen wel spreken over het aannamebeleid. We willen ook dat de aanmeldprocedures natuurlijk transparant en helder zijn. Vooralsnog is het zo dat er niet alleen kinderen van buiten Rijswijk op onze scholen zitten maar er zitten nog veel meer Rijswijkse kinderen op andere basisscholen in andere gemeenten. Dat is op zichzelf denk ik een, nou ja een gegeven waar we het gewoon mee doen in deze grootstedelijke regio. Dat is wel ook, dat is misschien goed om ook aan uw raad te melden, onderwerp van gesprek met regiogemeenten. Dus we kijken natuurlijk wel in die samenhang of er voldoende onderwijscapaciteit is in het gebied als zodanig. Dat is, nogmaals, voorzitter, waar de werkelijke verplichting van de gemeente ligt. Dan zijn er nog wat opties genoemd: noodlokalen op andere plekken, andere gebouwen zijn de revue gepasseerd. We hebben dat inderdaad al onderzocht natuurlijk in de aanloop naar dit voorstel. Het herplaatsen of het verplaatsen van noodlokalen is over het algemeen helemaal niet goedkoper. U weet, we hebben onlangs nog de brand gehad in de Steenvoordeschool. Toen hebben we ook gekeken of we de oude noodlokalen van de Bomans konden gebruiken op de plek waar de Steenvoordeschool, dat is allemaal veel duurder over het algemeen. Dus wij hebben gemeente haalbaarheidsstudie te doen, die heeft u ook ontvangen bij het raadsvoorstel naar de oude Snijdersschool. Daar hebben wij nu twee opties ook laten onderzoeken. Een is inclusief kinderopvang en de ander is vooral onderwijslokalen. Er is op dit moment nog geen keuze gemaakt voor de optie omdat we natuurlijk nog, wij gaan pas aan de slag als het budget beschikbaar is gesteld. Dan zullen we ook even definitieve keuze maken. Ik moet wel zeggen dat als we kijken naar de prognoses, we nu op uitkomen dat we inzetten op lokalen omdat we die gewoon ook nodig hebben op dit moment. Dus dat nou ja kan ik alvast op dit moment denk ik met uw raad delen. Ik loop nog even de fracties af. De fractie van BVR heeft nog gevraagd naar asbest in de scholen.

Mevrouw Koopman: Ja, dat ging over het vorige stukje wat u net noemde, over die scenario's. Waar ik om vroeg, is of u ook echt duidelijk aangeeft op basis waarvan u de keuze maakt en dat hoorde ik u net niet zeggen. U zei alleen dat ja misschien dat we vanwege de aantallen op een uitkomen maar ik wil graag dat er goed toetsingscriteria in komen om te bepalen waarom we een bepaalde keuze doen.

Wethouder Besteman: Het toetsingskader, voorzitter, is natuurlijk zijn de onderliggende leerling prognoses en daaruit blijkt dat we die lokalen de komende tijd gewoon nodig hebben. Dus dat is een. Aan de andere kant is het zo dat de gemeente die wettelijke taak heeft om die onderwijshuisvesting te organiseren en te regelen. Als het gaat om kinderopvang, is die wettelijke plicht er niet. Dus u kunt zich wel voorstellen dat we dan gezien de capaciteitsvraag inzetten op onderwijshuisvesting.

Het gymlokaal is nog even aan de orde gekomen in de bijdrage van **BVR**. We hebben die discussie natuurlijk al vaker gevoerd. De sporthal wordt gebouwd voor de gym uren van de scholen. Daar is de exploitatie ook op gebaseerd en de allerkleinsten die gymmen in het speellokaal. Dat is in het hoofdgebouw een de overkant van de school. De oude Snijdersschool zit vlak bij het hoofdgebouw en dat geeft denk ik ook meteen antwoord op de vraag van **mevrouw Jansen**, die een terechte opmerking heeft gemaakt over de onderwijsconcepten die verschillend kunnen zijn. Dat is ook zo en dat is nu ook al zo in het Rembrandkwartier. Dus daar wordt al heel erg nauw samengewerkt. Er zijn drie onderwijsconcepten gehuisvest in een school. Dit zijn dan ook de scholen die natuurlijk in de eerste instantie gebruik zullen

maken van deze oude, nieuwe locatie, om het maar even zo te zeggen. Dan ga ik even door mijn vragen, op de vraag van mevrouw Jansen, ik denk dat het nu duidelijk is. De locatie zo dicht bij het hoofdgebouw, dat dat juist heel praktisch en handig is ook voor de kinderen. Nou ja, dit oude gebouw kan weer geschikt maken voor onderwijs. Dat is gebleken uit de haalbaarheidsstudie en we gaan dan nu, als uw raad het budget toekent, werken met een projectplan vanaf 1 januari om zo te komen tot de verdere uitrol van het project. Dan de fractie van **Rijswijks belang** doet een oproep om hergebruik te stimuleren. Dat lijkt mij inderdaad altijd heel erg goed en belangrijk dus dat is iets wat ik meeneem het project in. De fractie van **OR** heeft inderdaad ook gevraagd of Rijswijkse kinderen voorrang kunnen krijgen, daar heb ik net iets over gezegd. De parkeerdruk inderdaad wordt meegenomen in het voorstel, ook omdat we natuurlijk de onderwijzers een plek willen geven om te laten parkeren. Dat is natuurlijk in de tijd waarin de druk op het onderwijs en het vinden van leerkrachten lastig is, een belangrijke voorwaarde ook om toch in Rijswijk te komen werken. De ventilatie, stelt mevrouw De Man ook nadrukkelijk in haar termijn, die wordt natuurlijk nu ook meegenomen. Juist ook omdat het nu natuurlijk ontzettend actueel is. Dan nog even, voorzitter, over de schoolbesturen inderdaad. Daar zijn in de bestuurlijke overleggen veel contacten over. Ook over dit plan. We hebben daar rond de zomer, net voor de zomervakantie dringend met elkaar over gesproken omdat toen de druk inderdaad in de bekende gebieden, Rijswijk buiten, **de heer Van Dam** refereerde daar geloof ik aan in zijn bijdrage, maar ook in het Rembrandkwartier enorm hoog worden. Het kader is ook helder. We werken vanuit de gemeente met het afstandscriterium van twee kilometer. Dat weten de schoolbesturen ook dus we zoeken binnen die afstandsnorm naar goede opties. Daar zijn de reacties natuurlijk ook, die zijn daar positief op gekomen. Zeker ook omdat we dit vrij snel kunnen realiseren. Er is dus contact geweest en ze waren er positief overwegend over omdat het dicht bij het hoofdgebouw is, ik zei het al. Deze oplossing wordt nu voor tien jaar, nou ja ingeboekt zou je kunnen zeggen, maar we zouden daar langer in kunnen zijn. Dat hangt natuurlijk weer af van de prognoses. **D66** vroeg mij nog naar de contacten met de omwonenden. De bestemming was maatschappelijk op dit pand en dat verandert daar in die omgeving niet. Dus in die zin is daar vanuit die optiek niet veel over te communiceren met bewoners of omwonenden. Dan nog even richting **de heer Van Reijen** die ook een opmerking heeft gemaakt over de onderbouwing van de prognoses. We meten dat periodiek om dat zo zorgvuldig mogelijk bij te houden. Ik moet daar wel de opmerking bij maken dat het natuurlijk, prognoses zijn geen exacte wetenschap. Dus het hangt gewoon heel erg samen met de ontwikkelingen in Rijswijk. Behalve gaan plannen door, komen er gezinnen wonen met kinderen. Dus dat is ook waarom we dat, nou ja in ieder geval periodiek goed monitoren en goed overleg ook hebben met schoolbesturen zodat we ook weten wat zij op scholen ervaren. Dan, even kijken, **de fractie van Wij**. Inderdaad, het budget is in de begroting opgenomen. Dat heb ik u net volgens mij al gezegd. U maakt nog terecht denk ik een opmerking ook over de lange termijn en die moeten we zeker ook, als het aan mij ligt, meenemen en dat doen we ook met het ontwikkelen van het integraal huisvestingsplan waarin we ook voor de lange termijn hoop ik voldoende kwalitatief goede onderwijshuisvesting kunnen bieden aan onze kinderen.

Tweede termijn

De heer Van den Berg (BVR): Dank u wel wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Ik heb toch nog een aantal wedervragen. We beginnen bij het gymlokaal bij te voegen in de voormalige Snijdersschool. U geeft aan dat er gekeken is destijds naar het sportcentrum De Altis om daar invulling aan te geven met sportende kinderen. Is er destijds toen daar invulling werd aan gegeven ook al rekening gehouden met de revitalisatie van de voormalige Snijdersschool? Want komen nu toch een groot aantal leerlingen bij. Is daar rekening mee gehouden destijds? Hoeveel uren per dag zijn we daar aan kwijt qua logistiek, etc.? Mooi stopwoord. Met betrekking tot de voorrang van het plaatsen van Rijswijkse kinderen, zo ver mij bekend is, gebeurt dit in Delft al wel. Tijdens de bespreking van een integraal huisvestingsplan kwam zelfs naar voren vanuit een van de sprekers dat de budgettering zelfs plaatsvindt op basis van woonplaatsprincipe. Dus dat er weer meer geld wordt toegekend aan scholen als de kinderen in de eigen woonplaats worden geplaatst. Kan dit onderzocht worden en kan er in ieder geval een gesprek worden opgestart met de scholen over de vraag van kunnen jullie kinderen uit Rijswijk voorrang geven? Ik heb, u werd onderbroken tijdens het antwoord over het asbest, dus zou u dat nog kunnen afmaken? Dat waren mijn vragen voor de tweede termijn.

Mevrouw Jansen (PvdA): Nou, ik heb toch nog een flink aantal vragen die niet beantwoord zijn. Maar ik begin even met een opmerking over de scholen die gebruik gaan maken van het Snijdersschool gebouw. Ik begrijp uit de beantwoording van de wethouder dat u dus voornamelijk erop gericht bent om het Prisma,

de Godfried en de Snijders gebruik te laten maken van deze locatie. Betekent dat ook dat de andere vijf scholen er dan dus geen gebruik van gaan maken of dat dat nog niet bekend is. Ik had ook nog gevraagd of de Rehoboth en de Kronenburgh daar bewust buiten gehouden worden, of dat dat misschien een foutje is geweest. Ik heb ook geen antwoord gekregen worden dan hele units of bouwen overgeplaatst? Ook voor de synergie in een school. De parkeerplekken, nou kom ik dagelijks daar want mijn zoon zit daar op school, aan de achterkant van het voormalig Snijdersgebouw staan heel veel parkeerplekken leeg. Dat doet de school zelf omdat ze een veilige situatie willen creëren maar dat zijn geloof ik een stuk of tien plekken die niet in gebruik worden genomen. Het lijkt mij toch ook niet de bedoeling dat de parkeerplekken aan de voorkant die nu voorzien worden, ook op die manier straks weer leeg gehouden worden om de verkeersveiligheid voorrang te geven. Ik had ook een vraag gesteld over de leegstand. Die wordt al voorzien omdat nu natuurlijk niet direct iedereen of elke school meteen gebruik wil maken, wat gaat daarmee gebeuren? Zijn er misschien andere partijen die eventueel dat kunnen opvangen? Ik heb ook geen antwoord gekregen op de vraag: komt er een gezamenlijke schoonmaak en conciërge? Ik vroeg me ook nog af de bijlage bij de bijlagen, of daar een iets duidelijker beeld geschept kon worden met die bijlagen dus hoe de invulling is van de binnen- en buitenruimte. Indien dat het geval is, of we die stukken dan alsnog toegestuurd kunnen krijgen. Tot zo ver.

Mevrouw Ter Brummelaar (RB): Wethouder, bedankt voor de beantwoording. Fijn dat hergebruik in deze gestimuleerd wordt. Ik heb alleen nog niet helemaal een antwoord gekregen op de vraag met betrekking tot de motie die 6 oktober is, met meer stemmen is aangenomen. Het lijkt ons toch de uitgelezen kans om nu ook te onderzoeken of de Van Zwedenhal, of er hergebruik mogelijk is, of renovatie hiervan. Ik zou graag horen van de wethouder hoe zij hierover denkt. Dank u wel.

Mevrouw De Man (OR): Wethouder Besteman heeft inderdaad aangegeven over de discussie die er eventueel zal gaan ontstaan over voorrang geven van de Rijswijkse kinderen. Het lijkt mij goed dat we even met elkaar afspreken dat we daar misschien later nog een keertje op terugkomen. Ik begrijp dat het ligt bij de Rijswijkse scholen maar we kunnen hen natuurlijk wel een zetje geven in de goede richting dan misschien. Ik wilde ook nog heel even kort inhaken op wat **mevrouw Kistemaker** daarover zei want zij begon eigenlijk direct over inclusiviteit en dat dit dan een beetje het tegenovergestelde is. Dit is nou precies waar het in heel veel discussies misgaat. Zo zie je dat ook hier weer. Het gaat niet zo zeer om de inclusiviteit, het gaat erom dat wij het belangrijk vinden dat onze Rijswijkse kinderen dicht bij huis naar school kunnen gaan, in het kader van verkeersveiligheid, in het kader van de bereikbaarheid van de scholen van dat de ouders er snel kunnen zijn als er iets aan de hand is, in het kader van infrastructuur, noem maar op. Het is gewoon heel erg belangrijk dat het kan en het is natuurlijk eigenlijk van de zotte dat we kinderen vanuit Rijswijk alle kanten op sturen, behalve Rijswijk, om naar school te gaan.

De heer Sleddering (VVD): Ik zou aan de sprekers die het maar steeds hebben over het voorrang geven van Rijswijkse kinderen er toch op willen wijzen en vragen hoe zij kijken tegen de vrijheid van onderwijs en dat je als ouders de school kunt kiezen die jij wil voor je kind. Als wij als Rijswijk zeggen van nou onze scholen zijn alleen voor Rijswijkse kinderen, dan kan ik mijn kinderen dus niet meer in Den Haag kwijt want dan zeggen die natuurlijk ook. Dus we zijn hier met deze discussie behoorlijk op de verkeerde weg, die tast de vrijheid van onderwijs en ook de kwaliteit die je voor jouw kinderen wil hebben aan.

Mevrouw De Man (OR): Daar kan ik wel meteen op inspringen. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat we Rijswijkse kinderen alleen maar op Rijswijkse scholen zetten en vice versa in andere gemeenten. Dat bedoelen we helemaal niet, tenminste ik niet als ik dan even voor mezelf mag spreken.

Mevrouw Kistemaker (GL): Ik ben wel benieuwd wat **mevrouw De Man** dan wel precies bedoelt.

Mevrouw De Man (OR): Als u mij dan even had laten uitpraten, had ik dat meteen kunnen uitleggen want dat wilde ik hierna precies gaan doen. De kinderen moeten toch de mogelijkheid krijgen op het moment dat er 50 kinderen zich aanmelden waarvan er 20 uit Rijswijk zijn en er zijn 50 plekken, dan is toch, wacht hoe ga ik dat nou uitleggen? Nou ja goed, even zonder voorbeeldje dan. Maar dat is helemaal niet zo heel erg gek. Als er kinderen zich aanmelden, ik weet nog dat dat bij mij op de middelbare school ook zo ging, ze gingen echt kijken wie woont er nou het dichtste bij. Op basis daarvan werd je dan geselecteerd. Dat kunnen we voor basisscholen ook doen. We hebben gewoon een tekort, is helemaal geen slecht idee. Inclusiviteit heeft daar helemaal niets mee te maken. Dat is gewoon een non-argument.

Mevrouw Kistemaker (GL): Volgens mij heeft **mevrouw De Man** het hier over een soort van postcode beginsel. Dat je, je hoeft niet per se binnen je eigen gemeente naar school te gaan. Een school kan ook net

buiten de gemeentegrenzen liggen dus ik snap die, dat het vanuit dezelfde gemeente moet zijn, daar ben ik echt op tegen. Inderdaad, zoals **de heer Sleddering** al heel mooi zei vrijheid van onderwijs. Groot, groot goed.

De heer Van den Berg (BVR): Misschien wordt het een oeverloze discussie maar de inclusiviteit, ja **GroenLinks** is juist voor beperken van vervoersbewegingen, minder autobewegingen. Wat **mevrouw De Man** zegt van...

De voorzitter: De heer Van den Berg, volgens mij interrumpeert u nu op de interruptie. Dus we waren nog bij het betoog van mevrouw De Man. Misschien kunt u dan straks bij mevrouw Kistemaker interrumperen. Mevrouw De Man, vervolgt u uw betoog.

Mevrouw De Man (OR): Ik was eigenlijk al klaar nadat de interruptie van mevrouw Kistemaker was beantwoord. Dus het is goed zo.

Mevrouw Kistemaker (GL): Ik begreep uit het verhaal van de wethouder dat de schoolbesturen heel positief zijn. Dus ik ben eigenlijk wel benieuwd waarom dan toch de kanttekening in het raadsvoorstel staat dat schoolbesturen weerstand kunnen bieden. Dus hoe zit dat dan precies?

Mevrouw Koopman (D66): Nou, een aantal vragen, hartelijk dank daarvoor voor de beantwoording. Ik kom toch nog even terug op de twee scenario's en het toetsingskader. U zegt dat u alleen toetst op het leerling prognose en dat u nu al weet dat het scenario een wordt. Waarom legt u ons dan twee scenario's voor? Dat is toch een schijnkeuze. Daarnaast heb ik ook nog een aantal vragen waar u niet op terug bent gekomen. De zonnepanelen op het dak, om die niet alleen, om het hele dak vol te leggen, niet alleen nodig voor de school zelf maar eventueel ook voor nog daarbuiten, voor de buurt. De maatschappelijke buurtactiviteiten, als Bredeschool is het de bedoeling dat hier alleen maar scholen, activiteiten voor scholen komen? Of kunnen er ook maatschappelijke buurt activiteiten komen buiten de schooltijden? Hoe ziet u dat dan voor zich? Kunnen mensen dat dan huren voor maatschappelijke buurt activiteiten? Hoe gaat het trouwens met de scholen zelf? Moeten die ook een lokaal huren of krijgen ze een lokaal toegewezen? Dat komt eigenlijk nog helemaal nog niet zo heel veel naar voren. U bent eigenlijk ook niet teruggekomen, niet alleen op het schoonmaken en de conciërge maar gewoon überhaupt het beheer ook van de ruimtes en de verhuur als dat erbij zit. Dus het gehele beheer van het gebouw graag.

Mevrouw Schröter (CDA): Dank u, voorzitter. Wij willen ons graag nog even aansluiten bij de vraag van **GroenLinks** over de opmerkingen van de schoolbesturen. Dank.

De heer Van Reijen (GBR): Wethouder ook bedankt voor een aantal antwoorden. Ik vraag mij toch af, de onderbouwing van de prognoses is weliswaar geen exacte wetenschap maar het kan wel onderbouwd worden van hoeveel kinderen uit Den Haag vragen, hoeveel kinderen uit Delft of andere steden rondom ons. Dat moet inzichtelijk gemaakt kunnen worden en dan heb je een duidelijke, wat duidelijkere prognose. U maakte ook een opmerking van dat heel veel kinderen uit Rijswijk naar andere scholen gaan. Mijn vraag is daarop: waarom? Is het onderwijs hier slecht of daar veel beter? Kunt u daar misschien een antwoord op geven? Daarnaast, twee scenario's, daar heeft iemand anders ook al iets over gezegd terecht. Waar ik nog steeds, u wil graag dat wij mee instemmen met het bedrag wat gevraagd wordt, het krediet, maar er is geen aansluiting onderbouwing genoemd en wat aansluit op de haalbaarheidsstudie. Kan de wethouder hier een toelichting op geven? Daarnaast ook nog de vraag van het opknappen en herstructureren van het schoolgebouw maar ook wat met de omgeving te doen, zoals de locatie van de voormalige brandweerkazerne en die van de Van Zwedenzaal. Wanneer kunnen we daar een voorstel voor verwachten? Want het valt toch allemaal in een. Dank u wel. Tot zo ver tweede termijn.

De heer Van Dam (Wij.): Hartelijk dank voor de beantwoording van de vragen. Blijven nog wel twee vragen open staan, of in ieder geval twee vragen aan de hand van de eerste termijn van de wethouder. Het is hartstikke goed dat we een integraal huisvestingsplan hebben voor die gebieden maar die hadden we bijvoorbeeld ook in Rijswijk buiten en daar zie je toch dat die scholendruk toch ook heel groot, heel hoog is. Dus hoe gaan we voorkomen dat in deze ontwikkelingsgebieden niet hetzelfde plaats gaat vinden als in Rijswijk buiten met heel veel tekorten aan schoolplekken? Dan wil ik toch nog even ingaan op eigenlijk het onderwerp wat GroenLinks aansprak over de schoolbesturen. U geeft aan dat de gesprekken wel degelijk zijn geweest met schoolbesturen, maar dan vraag ik mij af waarom zijn deze uit het document dan gelaten? Waarom is dat? In welke vorm hadden deze gesprekken dan, komt dan bij mij de vraag. Daar zou ik graag nog een toelichting op willen.

Wethouder Besteman: Nou, nog even voor de duidelijkheid. Wat ik naar uw raad heb gestuurd is een voorstel om het krediet vrij te geven dat benodigd is om die oude Snijdersschool op te knappen en voor onderwijs geschikt te maken. Daarbij heb ik een haalbaarheidsstudie toegevoegd om uw raad ook inzicht te geven in of het überhaupt mogelijk is en hoe dat dan zou kunnen. Dus ik denk dat die context wel even goed is om voor ogen te hebben. Dan ga ik nog even de fracties af. **BVR heeft mij nog gevraagd of destijds rekening is gehouden met de exploitatie in de nieuwe sporthal met deze nieuwe scholen.** Dat durf ik u op dit moment niet te zeggen. **Ik ga dat voor u na en ik kom daar dan nog even op terug om dat aan u te melden.** De gesprekken met de schoolbesturen over het aannamebeleid, ja ik denk dat er al veel over gewisseld is. Het aannamebeleid ligt echt bij de scholen. Ik maak dat wel onderwerp van gesprek in de gesprekken die ik heb met schoolbesturen. Maar goed, het is niet aan de gemeente om daar, nou ja een harde stem in te hebben wat mij betreft. Neemt niet weg dat ik wel, dat zeg ik dan maar even tegen de fractie van **Gemeente Belangen Rijswijk, we hebben natuurlijk de cijfers van kinderen die buiten Rijswijk naar school gaan, kinderen die uit andere gemeenten in Rijswijk op school gaan,** die kan ik zo met u delen dus dan zoek ik die even op en dan kunt u daar natuurlijk inzicht in krijgen. Ik dacht ook dat ik ze onlangs op vragen van de **PvdA** ook met uw raad heb gedeeld **maar ik zal zorgen dat het nog een keer uw kant op komt.** De gesprekken met de schoolbesturen, ja dat is natuurlijk altijd een risico in de zin van dat schoolbesturen, dat kan ik ze niet kwalijk nemen, het beste, het mooiste en het duurste gebouw voor hun eigen scholen willen. Dat is natuurlijk ook hun goed recht. Wij als gemeente willen natuurlijk ook goed zorgdragen voor onze wettelijke taak om die onderwijshuisvesting goed te organiseren. Neemt niet weg dat wij natuurlijk ook kijken naar onze financiële kaders en we kijken ook naar hoe en of er praktische mogelijke oplossingen zijn en daar hebben wij gewoon het gesprek over gevoerd. We handelen binnen het kader van die afstandsnorm van twee kilometer, dat weten de schoolbesturen ook en zij kunnen zich daar prima in vinden. Maar het leek mij wel goed om dat wel op te nemen in het raadsvoorstel. Maar het gaat in goede harmonie en in goed overleg. Dat merk ik ook in het traject wat we lopen met het integraal huisvestingsplan, ook daar hebben we onlangs nog de complimenten voor ontvangen in het bestuurlijk overleg. Dus dat is misschien goed om even te melden. Dan ga ik nog even de fracties langs. De school, dat zeg ik tegen mevrouw Jansen van **de PvdA**, is inderdaad in eerste instantie bedoeld voor het Rembrandkwartier omdat daar nu de nood het hoogst is. Als we door kunnen met dit project dan lossen we dat weer op. Rehoboth en Kronenburgh, ja die hebben voldoende lokalen op dit moment volgens de prognoses. De parkeerdruk heeft u nog een opmerking op gemaakt. Ik durf u niet te zeggen hoe dat nu zit en of dat straks tot problemen leidt dus daar kom ik nog even op terug, als u dat goed vindt, want dat zoeken wij even na. Als het gaat om schoonmaak en conciërge, ja is dat niet aan de gemeente maar zullen de scholen dat natuurlijk straks zelf regelen zoals ze dat nu ook doen. Nou, **de opmerking van Rijswijks Belang over de Van Zwedenhal** die heb ik gehoord. Ik heb ook de motie nog levendig in mijn geheugen die onlangs is besproken in uw raad. **Dus daar komen wij nog vanuit het college mee op een reactie, of met een reactie en daar zit ook de oude brandweerkazerne in, zeg ik dan maar even tegen Gemeente Belangen. Dus die wordt meegenomen in dat traject.**

Mevrouw Ter Brummelaar: Ik zou de wethouder willen vragen iets concreter te maken, wanneer kunnen we daar een reactie of een plan op verwachten?

Wethouder Besteman: Ik heb daar nu nog eigenlijk geen concrete datum voor, maar laat ik zeggen dat ik daar begin volgend jaar over op terug kom bij uw raad. In ieder geval de stand van zaken zal ik dan met u delen. Dan misschien nog even, voorzitter, richting D66. Ja, u zegt het zijn eigenlijk geen keuzes die worden voorgelegd. Nou, in die zin heeft u daar natuurlijk ook een punt want het is een haalbaarheidsstudie en er is onderzocht of het gebouw überhaupt weer gereed was te maken voor onderwijs. Dat is gebleken uit de haalbaarheidsstudie, is het geval. Dus dat is, zo kun je zeggen, ben ik blij mee omdat het qua locatie een hele goede plek is. Voorzitter, tegen **GBR** heb ik gezegd, we komen met die cijfers die ik al eerder met uw raad heb gedeeld. Over de keuze van de school is denk ik ook helder antwoord gegeven **voor de heer Sleddering en ook mevrouw Kistemaker.** De keuze voor scholen ligt natuurlijk bij ouders en niet bij de gemeente. Voorzitter, dat misschien nog even tot slot. Over het budget moet ik denk ik nog even melden aan uw raad dat ik me daar niet goed heb uitgedrukt. Ik was in de veronderstelling dat het investeringsagenda was opgenomen bij de begroting maar dat schijnt niet het geval te zijn. Dus dat komt dan met de eerste halfjaar rapportage nog naar uw raad.

Mevrouw Jansen (PvdA): Ik heb nog geen antwoord gekregen of de bijlage bij de bijlage, krijgen we hem weer, meer inzicht kunnen geven over de invulling van de binnen- en buitenruimte en of die dan eventueel

toegestuurd kunnen worden. Dus dat had ik nog niet gehoord van de wethouder. Ik wil haar graag een aanbod doen over de parkeerdruk. **Gaat u een keer met mij mee mijn kind ophalen en dan kunt u zien wat voor parkeerdruk er ontstaat op de momenten dat er opgehaald wordt.**

Wethouder Besteman: **die uitnodiging neem ik graag aan en ik stel voor dat we dan meteen gaan kijken hoe het met de binnen- en buitenruimte is in dat gebied.** Dus ik zie u hopelijk snel bij de oude Snijdersschool, mevrouw Jansen. Dank u wel.

Mevrouw Jansen (PvdA): Vraagt of de bijlagen bij de bijlage inzicht kunnen geven over de invulling straks van de binnen- en buitenruimte van de Snijdersschool. Dat was mijn vraag. Als dat het geval is, of we die stukken alsnog toegestuurd kunnen krijgen.

Wethouder Besteman: Voorzitter, **ik ben uiteraard zeer bereid om de bijlagen van de bijlage met uw raad te delen.** Dat is geen enkel probleem.

Mevrouw Koopman (D66): U had twee vragen van mij nog niet benoemd. Dat ging over de zonnepanelen en die zouden dan ook in het investeringskader mee worden genomen. Ik schrik er trouwens wel van dat het niet is opgenomen in de begroting. Dus u heeft ook helemaal geen dekking voor dit krediet wat u aan ons vraagt. Dat terwijl dit vlak na de begrotingsbehandeling is, dus ik denk dat we voordat het in de raad komt daar nog wel een voorstel van u moeten krijgen. Want anders, ja dan is het misschien toch wel heel lastig dit voorstel. Want ik dacht dat dat al wel gedekt was. Dat het alleen een vrijgave was van een al eerder aangevraagd krediet. Mijn laatste vraag dat ging over de maatschappelijke buurt, of dat het alleen voor scholen bedoeld is of ook voor de maatschappelijke, voor de buurt eromheen zeg maar.

Wethouder Besteman: dat laatste dat is natuurlijk al in de omgeving belegd. Ik ben het met **mevrouw Koopman** eens, ik durf u nu geen uitsluitel te geven over dat **budget. Ik dacht dat het in het investeringskrediet zat maar laat ik u zeggen dat ik daar morgen wel klip en klaar duidelijkheid over geef want dat is wel heel erg belangrijk.** De zonnepanelen, voorzitter, zitten niet in dit plan opgenomen. Maar we gaan wel BENG bouwen, dus dat is misschien nog even het laatste antwoord.

Mevrouw Koopman (D66): Over die zonnepanelen, ik vind dat heel jammer dat dat niet is opgenomen. Ik vraag me dan ook af, dat heeft u dan ook niet beantwoord, waarom dat niet is opgenomen. Dat lijkt mij toch wel iets heel belangrijks in het kader ook van duurzaamheid dat we promoten bij maatschappelijk vastgoed. Dat had u hier meteen mee kunnen nemen.

Wethouder Besteman: Voorzitter, we bouwen BENG neutraal en dat is de norm ook volgens het bouwbesluit en dat hebben wij als kader genomen. Dus dat is het waarom, voorzitter. Dank u wel.

De heer Van Reijen (GBR): Ik had nog een vraag in ieder geval die niet goed beantwoord is, althans niet naar mijn gevoel. Is het krediet in het raadsvoorstel wijkt af van de bedragen en de haalbaarheidssubsidie. Die aansluiting, die klopt niet. Ik zou graag dat toch onderbouwd willen zien waarom en hoe. Daarnaast, over de gebiedsontwikkeling daar Van Zwedenzaal en de brandweerkazerne, de oude brandweerkazerne. Dank u wel.

Wethouder Besteman: dat laatste nemen we mee in de uitwerking van de motie van **Rijswijks Belang** onder andere. Inderdaad, u heeft gelijk. Ik heb uw vraag over de cijfers niet beantwoord. Het verschil in cijfers zit in het feit dat in de haalbaarheidsstudie wordt uitgegaan van bedragen exclusief btw. Dus daar zit het verschil in bedragen in. Ik hoor net van mijn rechterkant dat inderdaad het budget wel in de investeringskalender is opgenomen. Maar ik zal uw raad dat morgen bevestigen, voorzitter.

De voorzitter: **concludeert dat dit raadsvoorstel als bespreekstuk doorgaat naar de raad.**

13. 13. Vragenuur - Rondvraag (algemeen) - Vragen IB's en RA's

De voorzitter: Mevrouw Koopman krijgt het woord voor de algemene vraag.

Mevrouw Koopman (D66): Nou, geldautomaten met name in oud Rijswijk. Vorige week stond er in het Rijswijks Dagblad een artikel dat het steeds moeilijker is in Nederland om een plek te vinden voor geldautomaten vanwege de vrees voor plofkraken. Ook in Rijswijk zien we dat, het afgelopen jaar zijn er verschillende geldautomaten, met name in oud Rijswijk, verdwenen. Niet alleen door plofkraken overigens maar ook omdat de ABN Amro weg is, de automaat uit de Bruna is weg en door Corona is de Rabo ook al een hele tijd dicht. Dus er staat er alleen nog eentje in de Kerklaan en we begrijpen dat het vrij lastig is om

een plek te vinden daarvoor, terwijl ouderen eigenlijk nog steeds wel toegang zouden willen hebben tot contant geld. Kan de gemeente hier zelf nog actie ondernemen om daarin te ondersteunen, te faciliteren zodat daadwerkelijk gewoon weer een automaat kan komen op de buitenmuur? Wellicht zijn er ook ervaringen in andere gemeentes die daarbij zouden kunnen helpen.

Wethouder Bentvelzen: Geeft aan dat deze vraag is voor collega Van der Laan. Hij heeft aangegeven dat hij er mee bezig is. Maar voor een explicieter antwoord zal de vraag worden meegenomen in het Forum Stad van donderdag 3 december.

De voorzitter: Dan zijn we door de algemene vragen heen en gaan we door naar de informatiebrieven. De fractie van Gemeente Belangen, mevrouw Van Amerongen, u heeft een vraag over IB20-149.

Mevrouw Van Amerongen (GBR): Korte vraag of de wethouder een update kan geven over de voortgang van het actieplan en hoe de provincie is aangehaakt bij het actieplan?

Wethouder Bentvelzen: Dank u wel, voorzitter. Dat kan ik. Er wordt heel hard gewerkt aan het actieplan. Dat wordt ook gedaan volgens de planning. Binnenkort bespreken we in het college in ieder geval het concept. Dat zal 15 december zijn. Vervolgens moeten we kijken of daarna nog hele goede ideeën vanuit mijn collega's komen. Dan wordt eind december het plan aan de raad toegezonden, zoals ik ook met u heb afgesproken, naar mijn weten. In januari vindt er een externe review plaats op het actieplan en begin 2021 willen we dan ook met de raad uiteraard het actieplan bespreken. U had ook nog een vraag over hoe de provincie is aangehaakt. Recent, 20 november, is er opnieuw ambtelijk met de provincie afgestemd en zodra ons actieplan is vastgesteld, zal dat opnieuw gedaan worden. Dan zal dat actieplan ook gedeeld worden met de provincie en dan zal het daarmee besproken worden. Dat zal ook aan het begin van het nieuwe jaar zijn.

De voorzitter: Dan gaan we verder naar de informatiebrief 20-152, daar hebben twee fracties hebben daar vragen over ingediend. Allereerst mevrouw Koopman.

Mevrouw Koopman (D66): Nou, u geeft aan dat exclusief de tarievenindexatie een groei is van 15% ten opzichte van 2019. Dat klinkt hoog maar misschien valt dat best mee ten opzichte van andere H10 gemeentes. Is daar een vergelijkbare stijging? Of is de stijging in Rijswijk hoger of misschien lager dan gemiddeld? Kunt u daar inzicht in geven? Deze rapportage is tot en met de 2,5 jaarrapportage. Verwacht u voor 2020 nog een verdere stijging? Of is die al in deze prognose helemaal meegenomen?

Wethouder Bentvelzen: Om maar met de deur in huis te vallen, ja ik verwacht nog een verdere stijging. Op basis van de ingediende rekeningen tot nu toe blijkt dat de kosten voor Rijswijk ook wederom hoger uitkomen dan de prognoses. Zodra ik daar meer inzicht in heb dan weet u van mij dat ik die u zo snel mogelijk doe toekomen. We moeten daar nog naar kijken wat de omvang, alsmede de oorzaak daarvan is en zodra ik dat weet, stel ik u hiervan linearecta van op de hoogte. U vraag mij: kunt u aangeven hoe we het dan doen ten aanzien van de andere H10 gemeenten? Over de hele regio breed H10 is er sprake van een stijging. Desondanks is er voor Rijswijk, is de stijging nog hoger dan gemiddeld. Zijn overigens niet de grootste stijger, dat is dan misschien een beetje het positieve van het verhaal. De gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Midden Delfland die stijgen nog boven ons uit. We doen het niet per se slechter dan anderen. We hebben wel meer jeugdigen in zorg en relatief duurdere zorg. Dat is een van de oorzaken die ook benoemd zijn in de raadsinformatiebrief.

Mevrouw Koopman (D66): Het is misschien, de volgende keer dat u met een overzicht komt ook goed om te kijken hoe we dat H10 breed doen. Dat mee te nemen.

Mevrouw Jansen (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Over dezelfde informatiebrief. Er wordt gesproken over kostenstijging per cliënt waarbij drie elementen een rol zouden spelen. We vragen ons af: zouden deze elementen er ook op kunnen wijzen dat cliënten niet direct de juiste hulpverlening krijgen en daardoor langer in het zorgsysteem blijven hangen? Zo ja, wordt er dan ook gekeken naar de kwaliteit van hulpverlening die ontvangen wordt? Zou dat niet misschien ook een onderdeel ook moeten zijn van het actieplan, wat ook eerder benoemd is?

Wethouder Bentvelzen: Ja, mevrouw Jansen, dit kan voor een deel van de cliënten gelden. Daarom vindt er ook monitoring plaats. Er wordt bij de zorgbehoeftebepaling, zoals we dat zo mooi noemen, tijdig juiste expertise betrokken om de best passende zorg in te schatten. Dat wordt ook steeds meer het onderdeel

van resultaatgericht werken waarin onder andere het gesprek plaatsvindt over zowel doelen als klanttevredenheid als de resultaten van de hulp. Dat is mijn antwoord op uw vraag.

De heer Kruger (BVR): Het is een kleintje. Overige gedeelte is al gevraagd door **de heer Sleddering** met betrekking tot sportverenigingen. Maar ik was erg nieuwsgierig, wij krijgen een brief met betrekking tot Vredenburg. Is dat kwijtscholden? Oké, dat schijnt niet ongebruikt te zijn. Maar er werd ook geschreven dat zij ook moeten doen afdracht aan de KNVB. Dat is een vrij grote financieel draagkrachtige organisatie tot nu toe. Hebben zij ook nog een regeling voor een vorm van kwijtschelding want anders komt het uiteindelijk weer op kosten van de burger uit hier. Dat is eigenlijk mijn enige vraag hierover.

Wethouder Lugthart: Voorzitter, dank u wel. Goede vraag, weet ik niet. **Kan ik zo geen antwoord op geven dat de KNVB daar een regeling voor heeft.** Lijkt mij niet, overigens. Ik denk dat dit bij de verenigingen zelf ligt. **Ik zal hem navragen en dan kom ik er bij u op terug.** Ik denk dat het wel goed is om er nog bij aan te geven dat de vereniging wel echt op dit moment slagen aan het maken is. Wat je op dit moment ziet, is dat het een voordeel is geweest dat zij Coronacompensatie hebben gehad. Dus vanwege de Coronacompensatie kunnen ze volledig voldoen op dit moment aan de betalingstermijn en ze hebben op dit moment een bestuur dat er echt achteraan zit. Ze sturen ons maandelijks ook een rapportage, we hebben tweewekelijks contact met elkaar om te bekijken wat we met elkaar kunnen doen. Antwoord op de vraag die blij ik even schuldig. Ik hoop dat ik dat einde van de week weet.

De voorzitter: Nou, **met die toezegging** zijn we aan het einde gekomen van dit vragenuur.

14. 14. Sluiting

De voorzitter: sluit de vergadering om 22.57 uur

Verslag ongewijzigd vastgesteld in de vergadering van 19 januari 2021

De forumgriffier,

de voorzitter,